БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 38 (5329).

14 Февраль, 1984 й.

СЕШАНБА

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган.

Баҳоси 3 тийин.

Кеча Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг навбатдан ташқари Пленуми бўлиб ўтди.

Пленум ўртоқ Константин Устинович ЧЕРНЕНКОни бир овоздан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари қилиб сайлади.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ ТЎҒРИСИДА

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1984 йил 13 февралда КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари Пленуми бўлди.

Марказий Комитет Сиёсий бюросининг топширувига биноан Пленумни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ К. У. Черненко очди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андропов вафот этганлиги муносабати билан Марказий Комитет Пленумининг қатнашчилари Юрий Владимирович Андроповнинг хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олдилар.

Марказий Комитет Пленуми Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, бутун совет халқи оғир жудоликка учраганликларини қайд этди. Коммунистик партия билан Совет давлатининг атоқли арбоби, оташин ватанпарвар, ленинчи, тинчлик ва коммунизм учун толмас курашчи ҳаётдан кўз юмди.

Юрий Владимирович Андропов партиянинг иродаси билан партия ва давлат ишининг энг муҳим лавозимларида бўлиб, ўзининг бутун кучи, билими ва жуда катта ҳаётий тажрибасини партия сиёсатини амалга оширишга, унинг омма билан алоқасини мустаҳкамлашга, Совет Иттифоқининг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга сарфлади.

Ю. В. Андропов КПСС XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари белгилаган ва ишлаб чиқаришни ҳар томонлама интенсивлашга, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, халқ хўжалигини бошқаришни такомиллаштиришга, кадрларнинг масъулиятини, уюшқоқлик ва интизомни кучайтиришга, халқнинг моддий ва маънавий турмуш даражасини муттасил оширишга қаратилган йўлни турмушга татбиқ этишга кўп эътибор берди.

Ю. В. Андропов социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг ҳар томонлама ҳамкорлигини ривожлантиришга, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг бирлиги ҳамда жипслигини мустаҳкамлашга, халқларнинг ўз озодлиги ва мустақиллиги учун одилона курашини қўллаб-қувватлашга катта ҳисса қўшди. Унинг раҳбарлигида партиямиз билан давлатимизнинг ленинча ташқи сиёсат йўли — термоядро уруши хавфини тугатиш, империализмнинг агрессив кирдикорларига қаттиқ зарба бериш, халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш йўли халқаро майдонда изчиллик ва сабот билан амалга оширилди.

Шу қайғули кунларда коммунистлар, бутун совет халқи ўз сафларини партия ленинчи Марказий Комитети, КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси теварагида янада маҳкамроқ жипслаштираётганликларини, партиянинг ленинча ички ва ташқи сиёсатини амалга ошириш учун сабот билан курашишга азму қарор берганликларини Пленум таъкидлаб ўтди.

Марказий Комитет Пленумининг қатнашчилари марҳумнинг қариндошларига ва ёр-биродарларига чуқур ҳамдардлик изҳор этдилар.

Марказий Комитет Пленуми КПСС Марказий Комитетининг Бош секретарини сайлаш тўғрисидаги масалани кўриб чиқди.

Марказий Комитет Сиёсий бюросининг топширувига биноан шу масала юзасидан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. А. Тихонов сўзга чиқди. У ўртоқ К. У. Черненкони КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари қилиб сайлашни таклиф этди.

Пленум ўртоқ Константин Устинович Черненкони бир овоздан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари қилиб сайлади.

Сўнгра Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ К. У. Черненко нутқ сўзлади. У ўзига партия Марказий Комитети кўрсатган юксак ишонч учун сидқидилдан миннатдорчилик билдирди.

Ўртоқ К. У Черненко мамлакатимизда коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли бажариш, СССРнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини янада кучайтириш, совет халқининг фаровонлигини ошириш, тинчликни мустаҳкамлаш соҳасида КПСС XXVI съезди ўртага қўйган вазифаларни ҳал этишда, Коммунистик партия билан Совет давлати ўтказаётган ленинча ички ва ташқи сиёсатни амалга оширишда давомийликни таъминлаш учун ўзимнинг бутун кучим, билимим ва ҳаётий тажрибамни сарфлайман, деб КПСС Марказий Комитетини, Коммунистик партияни ишонтирди.

Шу билан Марказий Комитет Пленуми ўз ишини тамомлади.

КОНСТАНТИН УСТИНОВИЧ ЧЕРНЕНКО

Константин Устинович Черненко 1911 йил 24 сентябрда Красноярск ўлка Новоселово районининг Большая Тесь қишлоғида туғилган, миллати — рус.

1931 йилдан КПСС аъзоси. Олий маълумотли — педагогика институтини ва ВКП(б) Марказий Комитети ҳузуридаги Партия ташкилотчилари олий мактабини тамомлаган.

К. У. Черненко меҳнат фаолиятини эрта бошлаб, қулоқларга ёлланиб ишлади. Унинг шундан кейинги бутун меҳнат фаолияти комсомол, сўнгра партия органларидаги раҳбарлик иши билан боғланди. 1929-1930 йилларда К. У. Черненко Красноярск ўлка Новоселово район комсомол комитетининг пропаганда ва агитация бўлимига мудирлик қилди. 1930 йилда у кўнгилли бўлиб Совет Армиясига борди. 1933 йилгача чегара қўшинларида хизмат қилди, чегара заставаси партия ташкилотининг секретари бўлди.

К. У. Черненко армиядаги хизматни тугатганидан кейин Красноярск ўлкасида: Новоселово ва Уяр район партия комитетларининг пропаганда ва агитация бўлими мудири, Красноярск ўлка партия маорифи уйининг директори, Красноярск ўлка партия комитети пропаганда ва агитация бўлими мудирининг ўринбосари, шу ўлка партия комитетининг секретари бўлиб ишлади.

1943 йилдан бошлаб К. У. Черненко ВКП(б) Марказий Комитети ҳузуридаги Партия ташкилотчилари олий мактабида ўқиди. 1945 йилда ўқишни тамомлагач, Пенза область партия комитетининг секретари бўлиб ишлади. 1948 йилда Молдавия ССРга юборилди ва Молдавия Компартияси Марказий Комитетининг Пропаганда ва агитация бўлими мудири этиб тасдиқланди. У шу лавозимда ишлаганида республикадаги иқтисодий ва маданий қурилишга, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашга кўп куч ва билимини сарфлади.

К. У. Черненко 1956 йилда КПСС Марказий Комитети аппаратида ишлашга кўтарилди, бу ерда у Пропаганда бўлимидаги секторга бошчилик қилди ва айни вақтда «Агитатор» журнали редакцион коллегиясининг аъзоси қилиб тасдиқланди. 1960 йилдан бошлаб СССР Олий Совети Президиуми Секретариатининг бошлиғи бўлиб ишлади. 1965 йилда К. У. Черненко КПСС Марказий Комитети Умумий бўлимининг мудири этиб тасдиқланди. 1966-1971 йилларда у КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат бўлди. Партиянинг XXIV съездида (1971 йил март) КПСС Марказий Комитетининг аъзоси қилиб, 1976 йил мартида эса партия XXV съездидан кейин ўтказилган КПСС Марказий Комитетининг Пленумида КПСС Марказий Комитетининг секретари қилиб сайланди.

1977 йилда у КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, 1978 йилдан бошлаб эса Сиёсий бюронинг аъзосидир. 7-10-чақириқ СССР Олий Советининг депутати. 10-чақириқ РСФСР Олий Советининг депутати. К. У. Черненко Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган халқаро кенгашда (Хельсинки — 1975 йил) совет делегациясининг аъзоси бўлди, қуролсизланиш масалалари юзасидан Венада ўтказилган музокараларда қатнашди (1979 йил).

Константин Устинович Черненко — Коммунистик партия билан Совет давлатининг таниқли арбобидир. Партия унга қайси лавозимни топширмасин, ҳамма жойда у юксак ташкилотчилик қобилиятларини, партиявий принципиалликни, улуғ Ленин ишига, коммунизм идеалларига содиқлигини кўрсатди. К. У. Черненко партиянинг совет жамияти турмушидаги раҳбарлик ролини ошириш, партия ва давлат ишининг услуби ва методларини такомиллаштириш, социалистик демократияни ривожлантиришнинг актуал масалалари юзасидан бир неча илмий асарлар ёзди. КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленумида К. У. Черненко доклад қилиб, ҳозирги шароитда КПСС идеология фаолиятини яхшилашнинг энг асосий йўналишларини белгилаб берди.

Константин Устинович Черненко Ватан олдидаги катта хизматлари учун икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди ва учта Ленин ордени, учта Меҳнат Қизил Байроқ ордени ва Совет Иттифоқининг кўпгина медаллари билан мукофотланди. У Ленин мукофотининг лауреатидир.

К. У. Черненко социалистик мамлакатларнинг олий мукофотларига сазовор бўлган.

Ўртоқ К. У. ЧЕРНЕНКО нутқи

Азиз ўртоқлар!

Менга юксак шараф кўрсатиб, Марказий Комитетнинг Бош секретари лавозимига сайлаган Марказий Комитет аъзоларига самимий ташаккур айтаман. Мен зиммамга тушадиган улкан масъулиятни тўла-тўкис англаб турибман. Нақадар муҳим, нақадар бениҳоя мураккаб иш қилиниши кераклигини тушунаман. Ишончни оқлаш учун, Юрий Владимирович Андропов изчиллик ва сабот билан ўтказиб келган партиямизнинг принципиал йўлини сизлар билан биргаликда давом эттириш учун ўзимнинг бутун кучимни, билимимни, бутун тажрибамни ишга соламан, деб Марказий Комитетга, партияга ваъда бераман.

Юрий Владимирович ўзининг ташкилотчилик истеъдоди, равшан ижодкор ақли билан, назарияда ва сиёсатда ленинизмга содиқлиги, янгиликни дарҳол ҳис қилиши ва омманинг жонли тажрибасини мужассамлаштириш қобилияти, дунёқарашимизга ва турмуш тарзимизга, аҳлоқимизга ёт нарсаларнинг ҳаммасига муросасизлиги билан, шахсан ёқимтойлиги ва камтаринлиги билан партия ва халқ орасида зўр обрў-эътибор ва ҳурмат қозонди.

Партия унга ишнинг мураккаб ва масъулиятли участкаларини топширар эди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ва СССР Олий Совети Президиумининг Раиси лавозимларида Юрий Владимирович Андроповнинг энг яхши сиёсий ва инсоний фазилатлари, айниқса, яққол намоён бўлди. У ҳамиша ўз олдида турган вазифалар юксаклигига кўтарилиш учун ўзини аямай меҳнат қилар эди.

Юрий Владимирович Марказий Комитетнинг, Марказий Комитет Сиёсий бюросининг ҳозирги босқичда партиянинг ҳар томонлама чамалаб кўрилган ва реалистик йўлини—ривожланган социализмни такомиллаштириш йўлини ишлаб чиқиш соҳасидаги коллектив фаолиятига шахсан салмоқли ҳисса қўшди. КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь, 1983 йил июнь ва декабрь Пленумлари унинг раҳбарлигида ўтди, бу Пленумлар партия билан халқнинг турмушида муҳим босқичлар бўлиб қолди. Пленумларнинг қарорларида КПСС XXVI съездининг сиёсий йўли янада ижодий ривожлантирилди ва конкретлаштириб берилди.

Ю. В. Андропов совет кишиларининг бунёдкорлик меҳнати тинч шароитларини таъминлаш учун, халқаро майдонда социализм позицияларини мустаҳкамлаш учун курашга кўп куч ва ғайрат сарфлади.

Партия халққа фидокорона хизмат қилиши, меҳнаткашларнинг манфаатларини аниқ ифодалай олиши, уларни тўғри марксча-ленинча ҳаракат программаси билан қуроллантира олиши туфайли ўзининг раҳбарлик мавқеига, ўзининг фахрли авангардлик ролига эришганлиги ва уни мустаҳкамлаб бораётганлиги партия обрў-эътиборининг манбаи эканини Юрий Владимирович яхши тушунар эди.

Бу сиёсатни бутун халқ астойдил қўллаб-қувватлаётганлиги КПСС ички ва ташқи сиёсати тўғрилигининг, бу сиёсат замон талабларига ва руҳига мос бўлиб тушаётганлигининг яққол далилидир. Партия танлаб олинган йўлдан — коммунистик бунёдкорлик ва тинчлик йўлидан қатъият билан бормоқда.

Доимо шундай бўлиб келди, ҳамиша шундай бўлаверади!

Бироқ ўртоқлар, бу йўлдан бориш истагининг ўзи етарли эмаслигини ҳаммамиз тушунамиз. Тўғри мақсадларни ўртага қўя билишгина эмас, шу билан бирга ҳар қандай қийинчиликларни бартараф этиб, бу мақсадларга сабот билан эришиш ҳам керак. Эришилган натижаларни реалистик тарзда баҳолаш, уни бўрттириб юбормаслик, аммо камситмаслик ҳам керак. Мана шундай ёндашишгина сиёсатда хатолардан, исталган нарсани ҳақиқат деб қабул этиш иштиёқидан омон асрайди. Ленин айтганидек, «Биз нималарни «ниҳоясига етказганлигимизни» ва нималарни етказмаганлигимизни» равшан кўриш имконини беради.

Ўртоқлар, Юрий Владимировичга Андроповга партиямиз билан давлатимизга бошлиқ бўлиб, оз вақт, алам қиларли даражада оз фурсат меҳнат қилиш насиб бўлди. Унинг ўрни ҳаммамизга билиниб туради. У халқ хўжалигининг ривожини қудратли равишда жадаллаштириб юбориш, мамлакатимиз 70-80-йиллар оралиғида дуч келган қийинчиликларни бартараф этиш соҳасидаги катта ва қизғин ишнинг долзарб бир пайтида оламдан ўтди. Бироқ шу қисқа вақт ичида партия нақадар кўп иш қилишга улгурганини, нақадар кўп янгиликлар, самарали ишлар юзага келиб, практикада қарор топганини ҳаммамиз яхши биламиз. Юрий Владимирович раҳбарлигида бошланган ишни давом эттириш ва коллектив куч-ғайратлар билан илгари силжитиш —унинг хотирасини муносиб равишда эъзозлашнинг, сиёсатдаги давомийликни таъминлашнинг энг яхши усулидир.

Давомийлик — мавҳум тушунча эмас, балки жонли, реал ишдир. Бинобарин, унинг моҳияти аввало тўхтамай, олға боришдан иборат. Борганда ҳам, илгари эришилган ҳамма натижаларга таяниб, уни ижодий бойитиб, коммунистларнинг, ишчилар синфининг, бутун халқнинг коллектив фикрини, куч-ғайратини ҳал этилмаган масалаларга, ҳозирги ва келгусидаги энг муҳим проблемаларга қаратишдан иборат. Бу эса ҳаммамизнинг зиммамизга кўпдан кўп масъулият юклайди.

Партиямизнинг кучи — унинг бирлигида, марксизм-ленинизмга садоқатида, омманинг ижодий активлигини ривожлантириш ва йўлга солиб туриш, уни ғоявий ва ташкилий жиҳатдан жипслаштириш, ленинча синалган принциплар ва методларга амал қилиш қобилиятидадир.

Ўртоқлар, кейинги вақтларда Марказий Комитетимиз, Марказий Комитетнинг Сиёсий

(Давоми иккинчи бетда).

КПСС Марказий Комитети Пленумининг иштирокчилари Ю. В. Андропов билан видолашмоқдалар.

Ўртоқ К. У. ЧЕРНЕНКО нутқи

(Боши биринчи бетда).

бюроси, Юрий Владимирович Андропов давлат аппарати ишини такомиллаштириш, партиявий раҳбарлик услубини яхшилаш масалаларига нақадар зўр эътибор берганликларини биласизлар. Партия комитетларининг функцияларини давлат ва хўжалик органларининг вазифаларидан аниқ фарқлаш, уларнинг ишидаги қайтариқларни тугатиш — шу вазифалардан биридир. Бу — сиёсий аҳамиятга эга бўлган катта масаладир. Очиғини айтганда, бу соҳадаги ҳамма иш ҳам пухта йўлга қўйилган эмас. Баъзан Советларнинг, министрликларнинг, корхоналарнинг ходимлари зарур мустақиллик кўрсатмайдилар, улар ўзлари ҳал қилиши лозим бўлган масалаларни партия органлари зиммасига ўтказиб юборадилар. Хўжалик раҳбарлари бажарадиган ишлар билан партия ходимларининг шуғулланиш практикаси кадрларни ишдан совутиб қўяди. Бунинг устига, мазкур практика замирида сиёсий раҳбарлик органи бўлмиш партия комитети ролининг бўшашиб кетиш хавфи бор. Хўжалик билан шуғулланиш партия комитетлари учун — аввало, хўжаликни бошқарувчи одамлар билан шуғулланиш демакдир. Буни ҳамиша ёдда тутиш керак.

Ўртоқлар! Бундан бир ярим ой муқаддам, Марказий Комитетнинг декабрь Пленумида биз мамлакатнинг социал-иқтисодий ривожланиши соҳасидаги ишларнинг аҳволига ҳар томонлама баҳо берган эдик. Қабул этилган қарорда бошланган суръатни, вазифаларни амалий ҳал этишга қаратилган ялпи кайфиятни сақлаб қолиш, экономикага партия ва давлат раҳбарлигининг савиясини муттасил ошириш, ижобий тенденцияларни активроқ ривожлантириш, уларга барқарор характер бахш этиш муҳимлиги алоҳида таъкидланди. Пленумнинг шу кўрсатмаларини изчиллик билан бажариш — бизнинг бевосита бурчимиздир.

Бизнинг бутун тажрибамиз шуни тасдиқлаб турибди: омма билан алоқа, миллион-миллион меҳнаткашларнинг гражданлик активлиги, уларнинг ишлаб чиқаришдаги ишларга, ижтимоий турмуш проблемаларига омилкорлик билан ёндашиши ҳамиша партия куч-қудратининг энг муҳим манбаи бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай ва келгусида ҳам шундай бўлиб қолади.

Ўз йўлини, ўз қарорларини, ҳаракатларини, аввало, ишчилар синфининг фикрлари билан, унинг зўр социал-сиёсий ва синфий ҳис-туйғуси билан доимо таққослаб бориш — Коммунистлар партиясининг бурчидир. Владимир Ильич Ленин ишчилар синфи фикр-мулоҳазаларининг тўппа-тўғрилигини, ҳаётий асосланганлигини ва равшанлигини ҳамиша юксак қадрлар эди, уларнинг фикрига, воқеалар ва одамлар ҳақидаги мулоҳазаларига сезгирлик билан қулоқ солар эди, улардан энг зарур саволларга жавоблар қидирар ва топар эди.

Ишчилар орасидан, социалистик қурилишнинг олдинги маррасидан чиқадиган сўзга қулоқ солиш, меҳнат аҳли билан маслаҳатлашиб туриш — ҳозир ҳам ҳар бир коммунист раҳбарнинг энг биринчи бурчи, чуқур ички эҳтиёжи бўлиши керак.

Халқ ташаббусини, иш жойидаги меҳнатга омилкорлик билан ижодий ёндашишдан тортиб, давлатни, жамиятни идора қилишда актив қатнашишгача жуда кенг маънодаги ташаббусни ўз вақтида пайқай билиш ва қўллаб-қувватлай олиш тараққиётимизнинг энг буюк, айтиш мумкинки, битмас-туганмас манбаидир. Экономикамиз ўзининг ҳар бир катта ютуғига бирор бир даражада меҳнат коллективларининг ижодий ташаббуслари туфайли, уларнинг ўз планлари, гапириш одат бўлганидек, муқобил планлари туфайли эришмоқда.

Декабрь Пленумининг меҳнат унумдорлигини пландан ташқари 1 процент оширишга ва маҳсулот таннархини қўшимча равишда 0,5 процент камайтиришга эришиш тўғрисидаги даъватини мамлакатнинг меҳнат коллективлари бажонидил маъқуллаб кутиб олганликлари чуқур мамнуният туйғуларини уйғотмоқда. Меҳнаткашлар, партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари бу вазифани ҳал этишга ватанпарварлик жўшқинлиги, ғайрат-шижоат ва ишчанлик билан киришганлиги муваффақият таъминланишига ишонч туғдирмоқда.

Шу ҳисобга олинадиган ҳамма воситалар ва ресурсларни (бу восита ва ресурслар озмунча бўлмайди) совет кишиларининг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилашга, медицина хизматига, уй-жой қурилишига сарфлаш тўғрисидаги масалани кўриб чиқиш лозим деб ўйлайман. Бундай қилиш партия сиёсатининг инсон бахт-саодати тўғрисида ҳар томонлама ғамхўрлик қилиш ҳақидаги олий мақсадига тўла-тўкис мос бўлиб тушади.

Умуман, ўртоқлар, чамаси, меҳнаткашларнинг ижодий ташаббусларини, новаторлигини моддий ва маънавий жиҳатдан яхшироқ рағбатлантириш ҳақида ўйлаб кўриш керак.

Социал адолат совет тузуми негизининг ўзига асос қилиб олинган. Унинг жуда катта кучи ҳам мана шунда. Шу боисдан кундалик ишларда, иш ҳақи ва мукофотлар ҳақида, квартира ёки йўлланмаларни тақсимлаш тўғрисида, тақдирлаш ҳақида гап борганида адолатга ҳеч оғишмай риоя қилиниши — хуллас, ҳамма нарса адолат юзасидан, ҳар бир кишининг умумий ишга қўшган меҳнат ҳиссасига мувофиқ бўлиши жуда муҳимдир.

Бу ўринда партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари анчагина иш қилишлари керак. Меҳнат коллективларининг ўзларига кўп нарса боғлиқ. Ҳозир уларнинг қонун тарзда мустаҳкамлаб қўйилган катта ҳуқуқлари бор. Эндиги вазифа шу ҳуқуқлардан тўлиқроқ фойдаланишдан иборат.

Кейинги вақтларда партия социалистик жамиятга раҳбарлик қилишнинг янги тажрибасини орттирди. Биз тузумимизнинг афзалликларидан, имкониятларидан яхшироқ фойдалана бошладик. Омманинг уюшқоқлиги ва онглилиги, шубҳасиз мана шулар жумласига киради. Биз тартибни, интизомни мустаҳкамлашга эътибор беришимиз мана шундан келиб чиқади.

Уюшқоқлик ҳақидаги, тартиб тўғрисидаги масала — биз учун энг муҳим, принципиал масаладир. Бу хусусда икки хил фикр бўлиши мумкин эмас. Ҳар қандай ландовурлик, масъулиятсизлик жамият учун моддий зараргина келтириб қолмайди. Ландовурлик ва масъулиятсизлик жиддий социал, маънавий зиён етказади. Биз, коммунистлар буни яхши тушунамиз, миллион-миллион совет кишилари буни яхши тушунадилар. Партиянинг меҳнат, ишлаб чиқариш, план, давлат интизомини ошириш мақсадида, социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш юзасидан кўрган тадбирлари чинакам умумхалқ маъқуллашига сазовор бўлганлиги мутлақо табиийдир.

Бу соҳада ҳозиргача бирмунча иш қилишга муваффақ бўлинди. Бу нарса ишлаб чиқаришдаги ишларга, ижтимоий турмушимизга, қолаверса одамларнинг кайфиятига ҳам самарали таъсир қилганлигини ҳамма билади. Бироқ, ҳамма иш қилиниб бўлди деб ўйлаш нотўғри бўлур эди. Йўқ, ўртоқлар, ҳаёт бу ўринда бўшашувчиликка асло йўл қўйиб бўлмайди, деб ўргатмоқда.

Экономикамиз ривожининг асосий йўналишларига келганда, бу йўналишларни партия аниқ-равшан белгилаб берган. Интенсивлаш, фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жадал жорий этиш, йирик комплекс программаларини амалга ошириш — мана шуларнинг ҳаммаси пировард натижада жамиятимизнинг ишлаб чиқарувчи кучларини сифат жиҳатдан янги поғонага кўтариши керак.

Экономикани бошқариш системасини, бутун хўжалик механизмимизни жиддий равишда қайта қуриш лозим. Бу соҳадаги иш эндигина бошланди. Бу иш корхоналарнинг ҳуқуқларини кенгайтириш ва масъулиятини ошириш соҳасидаги кенг миқёсли иқтисодий экспериментни ўз ичига олади. Хизмат соҳасидаги хўжалик юритишнинг янги формалари ва методлари қидирилмоқда. Бу ишлар кўп фойда келтириши, бутун халқ хўжалигининг самарадорлигини юксалтиришдан иборат стратегик жиҳатдан муҳим проблемани ҳал этишимизга ёрдам бериши шубҳасиз.

Бироқ, келинглар, ўзимизга ўзимиз: айрим хўжалик раҳбарлари учун экспериментларнинг натижаларини кутиш уларнинг пассивлигини, эскичасига ишлаш муддаосини яширувчи ниқоб бўлиб хизмат қилаётгани йўқми? — деб савол бериб кўрайлик. Иқтисодий структураларни янгилаш — масъулиятли иш, албатта. Етти ўлчаб, бир кес, деган қадимий ҳикматли қоидага риоя этиш бу ўринда фойдадан холи бўлмайди. Аммо бу нарса умуман ўзгарган шароитлар билан, турмушнинг янги талаблари билан ҳисоблашишни хоҳламаётган кишиларни асло оқламайди.

Ҳамма поғоналарда кўпроқ мустақиллик кўрсатиш, дадил изланишлар билан шуғулланиш, агар керак бўлса, экономиканинг самарадорлигини ошириш, халқ фаровонлигини ўстириш йўлида ўринли таваккалдан қайтмаслик керак, биз хўжалик кадрларимиздан мана шундай иш тутишларини кутмоқдамиз.

Бултур КПСС Марказий Комитети билан ҳукумат экономикани ривожлантиришнинг принципиал масалалари юзасидан бир қанча қарорларни ишлаб чиқиб, қабул этганликларини биласизлар. Бу қарорлар партия ва хўжалик органларининг қўлига ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг, мамлакат иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришнинг муайян воситаларини берди.

Белгиланган тадбирлар хўжалик аҳамиятигагина эмас, катта сиёсий аҳамиятга ҳам эга бўлиб, уларни бажариш ҳар бир партия ташкилоти, ҳар бир ходим кундалик ишининг асосий мазмуни бўлиб қолган тақдирдагина рўёбга чиқиши мумкин.

Биз бугунги вазифаларни ҳал этар эканмиз, келгусида анча юқори марраларга кўтарилиш учун шарт-шароит яратамиз. Эҳтимол, эртанги кунимизнинг, ўн иккинчи беш йилликнинг икир-чикирлари тўғрисида гапириш учун ҳали вақт эртадир, аммо келгусидаги ишнинг бош проблемалари, бош йўналишлари ҳозирнинг ўзидаёқ кўриниб турибди.

Янги беш йиллик аввало, ишлаб чиқаришдаги чуқур сифат ўзгартишларининг илк даври бўлиши, халқ хўжалигимизнинг барча тармоқларини интенсивлаш ишидаги ҳал қилувчи бурилиш беш йиллиги бўлиши лозим. Ҳозирги моддий-техника базаси ва бошқарув системаси янги, янада юқори сифатлар касб этиши лозим.

Совет жамиятининг иқтисодий, социал ва маънавий тараққиётини янада кўпроқ узвий равишда ўзаро боғлашни таъминлаш ҳам ғоятда жуда муҳимдир. Зарур социал ва мафкуравий шарт-шароитларни яратмай туриб, экономикани сифат жиҳатидан янги поғонага кўтариб бўлмайди. Худди шунингдек, иқтисодий ва социал сиёсатнинг мустаҳкам пойдеворига таянмай туриб, социалистик онгни ривожлантиришнинг етук проблемаларини ҳал этиб бўлмайди.

Янги дунё қуриш — янги дунё кишисини камол топтириш ҳақида, уни ғоявий-ахлоқий жиҳатдан ўстириш тўғрисида тинимсиз ғамхўрлик қилиш демакдир. Марказий Комитетнинг июнь Пленуми идеология, оммавий-сиёсий иш масалаларини айни шу нуқтаи назардан кўриб чиққанлиги маълум. Пленум йўл-йўриқларига мувофиқ партия бу ишнинг ривожланган социализмни такомиллаштириш соҳасидаги катта ва мураккаб вазифалар характерига тўла-тўкис мувофиқ бўлишига ҳаракат қилаверади.

Янги таҳрирдаги партия Программаси бизга мана шу вазифалар комплексини идрок этишга, уларни ҳал қилишнинг узоқ муддатли аниқ-равшан стратегиясини белгилашга, кундалик ишларимизнинг коммунистик истиқбол билан боғлиқлигини кўрсатишга ёрдам бериши керак. Марказий Комитет бу ҳужжатни тайёрлашга жуда катта аҳамият бермоқда.

Ўртоқлар! Биз мамлакатимизни янада ривожлантириш планларини ишлаб чиқиш пайтида дунёда рўй бераётган аҳволни эътиборга олмаслигимиз мумкин эмас. Бу аҳвол эса ҳозир мураккаб ва кескин эканлиги ўзларингизга маълум. Мана шундай шароитда партия билан Совет давлатининг ташқи сиёсат соҳасидаги тўғри йўли жуда катта аҳамият касб этади.

Мустаҳкам тинчлик, халқлар озодлиги ва мустақиллиги иши учун кураш ҳамиша Юрий Владимирович Андроповнинг диққат марказида бўлди. Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси ва давлатимиз ҳокимиятининг олий органлари унинг раҳбарлигида шу олижаноб принципларга мос бўлиб тушадиган актив ташқи сиёсатни белгилаб бердилар. Бу сиёсат инсониятни жаҳон ядро уруши хавфидан халос қилишга қаратилган. Бу ленинча тинчлик сиёсатининг ҳозирги тарихий босқичдаги асосий белгилари КПССнинг сўнгги съездлари қарорларида белгиланган бўлиб, у совет халқининг ва моҳият эътибори билан дунёдаги бошқа халқларнинг ҳам туб манфаатларига мувофиқ келади. Биз бу сиёсатдан бир қадам ҳам чекинмаслигимизни қатъий қилиб айтамиз.

Ўртоқлар, тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш ишининг муваффақияти социалистик мамлакатларнинг жаҳон майдонидаги таъсири қанчалик катта бўлишига, уларнинг ҳаракатлари нақадар актив, собитқадам ва ҳамоҳанг бўлишига кўп жиҳатдан боғлиқлиги мутлақо равшан. Бизларнинг мамлакатларимиз тинчликдан астойдил манфаатдордирлар. Шу мақсад йўлида биз барча социалистик мамлакатлар билан ҳамкорликни кенгайтиришга интилаверамиз. Биз социалистик ҳамдўстликдаги мамлакатлар билан ҳамма соҳалардаги, шу жумладан экономика сингари муҳим соҳадаги жипслик ва ҳамкорликни ҳар томонлама ривожлантириб ва чуқурлаштириб, шу тариқа халқларнинг тинчлиги, тараққиёти ва хавфсизлиги ишига катта ҳисса қўшамиз.

Биз қардош мамлакатларга мурожаат этиб: Совет Иттифоқи бундан буён ҳам сизларнинг ишончли дўстингиз ва содиқ иттифоқчингиз бўлиб қолаверади, деймиз.

Мустамлака қарамлиги сиртмоғини улоқтириб ташлаб, мустақил ривожланиш йўлига ўтган халқлар билан бирдамлик партиямиз билан Совет давлати ташқи сиёсатининг асосларидан бири бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Дунёнинг гоҳ у, гоҳ бу районида қонли зўравонлик ва уруш ёнғинларининг энг хатарли манбаларини вужудга келтираётган империализм агрессив кучларининг хуружларини қайтаришга мажбур бўлаётган халқлар билан, айниқса, бирдаммиз, албатта. Халқларнинг ҳаққоний иши тарафини олиш, мана шу манбаларни тугатиш учун курашиш ҳам — ҳозир ер юзида мустаҳкам тинчлик учун курашнинг зарур ва муҳим йўналишидир. Партиямизнинг бу масалалардаги принципиал позицияси равшан, беғубор ва олижанобдир, бинобарин, биз бу позицияларга муттасил риоя қилаверамиз.

Энди капиталистик мамлакатлар билан муносабатлар ҳақида гапирмоқчиман. Улуғ Ленин бизга турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши принципини васият қилиб қолдирган. Биз шу принципга доимо содиқмиз. Ҳозир, ядро қуроли ва ўта аниқ ракеталар асрида бу принцип халқларга ҳар қачонгидан ҳам зарурдир. Афсуски, капиталистик мамлакатларнинг айрим раҳбарлари буни унчалик равшан тушунмаётганликлари ёки тушунишни хоҳламаётганликлари кўриниб турибди.

Империализм агрессив кучларининг телбанамо, авантюрачилик ҳаракатлари инсоният учун ҳозир қандай хавф солаётганини яхши кўриб турибмиз ва бу ҳақда баралла гапириб, ер юзи халқларининг эътиборини мана шу хавфга қаратмоқдамиз. Бизга ҳарбий устунлик керак эмас, биз бошқаларга ўз иродамизни мажбуран қабул қилдирмоқчи эмасмиз, аммо биз эришилган ҳарбий мувозанатни бузишга йўл қўймаймиз. Биз мамлакатимизнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш, урушқоқ авантюрачиларнинг жазавасини пасайтира оладиган етарли воситаларга эга бўлиш ҳақида бундан буён ҳам ғамхўрлик қилаверишимиз хусусида ҳеч кимда асло шубҳа-гумон бўлмай қўя қолсин. Бу — тинчликни сақлаб қолишнинг жуда муҳим шартидир, ўртоқлар.

Буюк социалистик давлат бўлмиш Совет Иттифоқи тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш учун халқлар олдидаги ўз масъулиятини тўла-тўкис англайди. Биз барча қитъалардаги давлатлар билан тинч ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилишга тайёрмиз. Биз барча низоли халқаро проблемалар жиддий, тенг ҳуқуқли, амалий музокаралар йўли билан тинч ҳал этилиши тарафдоримиз. СССР халқаро кескинликни камайтиришга амалий ишлар билан ёрдам беришга, дунёда ишонч муҳитини вужудга келтиришга тайёр бўлган, бошқача қилиб айтганда, ҳақиқатан ҳам урушга тайёргарлик кўришни эмас, балки тинчлик негизларини мустаҳкамлашга интилувчи барча давлатлар билан тўла-тўкис баҳамжиҳат иш кўраверади. Биз шу мақсадлар йўлида барча мавжуд воситалардан, шу жумладан, албатта, тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учунгина тузилган Бирлашган Миллатлар Ташкилотидан ҳам тўла-тўкис фойдаланиш лозим деб ҳисоблаймиз.

Ўртоқлар, биз инсониятнинг тинч келажаги ва тараққиёти учун курашда миллион-миллион синфдош қардошлар билан, жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг кўп сонли отрядлари билан қўлни-қўлга бериб бораётганимиз биз, совет коммунистларини астойдил қувонтиради. Пролетар интернационализми принципига бениҳоя садоқатли бўлган бизлар чет эллик ўртоқларимизнинг меҳнаткашлар манфаатлари ва ҳуқуқлари йўлидаги курашига қизғин хайрихоҳлик ва астойдил ҳурмат билан қараймиз ҳамда ўртамиздаги алоқаларни ҳар томонлама мустаҳкамлашни ўз бурчимиз деб биламиз.

Партиямизнинг халқаро ишлардаги йўли ҳақида бугун мана шуларни айтмоқчи эдим. Совет халқи бу йўлни сидқидилдан қизғин қўллаб-қувватлашига ишончимиз комил.

Ўртоқлар!

Совет кишилари ўзларининг ҳамма ютуқларини партиянинг фаолияти билан чамбарчас боғлиқ деб биладилар. Оммага астойдил садоқатли партия омманинг тўла ишончини қозонган.

Яқиндагина партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов кампанияси тугади. Бу кампания коммунистларнинг онглилиги ва активлиги юксак даражада эканини яна бир бор кўрсатди. Обрў-эътиборли, тажрибали, билимдон кишилар раҳбарлик лавозимларига сайланди.

Пленум ишида ўлка ва область партия комитетларининг биринчи секретарлари қатнашмоқдалар. Ўртоқлар, сизларга алоҳида мурожаат этмоқчиман. Сизларнинг вазифаларингиз, юмушларингиз доираси нақадар кенглиги Марказий Комитетга яхши маълум. Кундалик, яқин вақт ичидаги ва стратегик вазифаларимизнинг ҳал этилиши ҳам кўп жиҳатдан сизларга боғлиқ эканлигини билади. Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси аминдирки, сизлар саноат ишлаб чиқаришини ўстиришнинг барқарор суръатларини таъминлаш, Озиқ-овқат программасини муваффақиятли бажариш, омманинг меҳнат ғайратини ошириш учун, халқ фаровонлигини юксалтиришга қаратилган тадбирларни рўёбга чиқариш учун зарур бўлган ҳамма ишларни қиласизлар. Шу тариқа партиянинг авангардлик ролини ошириш учун ҳам ҳамма ишларни қиласизлар.

Партиямиздаги сайлаб қўйиладиган ҳар қандай лавозим — масъулиятли лавозимдир. Партия комитетига сайланишни партия аъзоларининг ўз ўртоқларига берган ўзига хос ишонч кредити деб билмоқ керак. Бу ишонч эса фидокорона меҳнат билан оқланиши лозим. Бўлиб ўтган йиғилишлар ва конференцияларнинг қатнашчилари мана шундай наказ беришди. Ҳозир — СССР Олий Советига сайлов арафасида партия депутатликка номзод қилиб кўрсатилган, давлат ҳокимиятининг олий органига кирадиган коммунистларга ҳам мана шундай талабчан наказ беради.

Совет коммунистлари сафларининг жипслиги — уларнинг битмас-туганмас куч-қудратидир. Ленин ибораси билан айтганда, **«Бизнинг ҳаммамиз,** партия аъзолари **бир кишидек иш кўрганимиз»** тақдирда бу куч тўла-тўкис намоён бўлади. КПСС ленинчи Марказий Комитети, унинг раҳбар ўзаги — Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси айни мана шундай жипслашиб, аҳил ишламоқда. Бу эса ишчилар синфи, деҳқонлар, зиёлиларнинг иттифоқини, ССР Иттифоқи халқларининг қардошларча дўстлигини мустаҳкамлашга олиб борадиган яхши текширилган, атрофлича ўйланган қарорлар қабул қилиш имконини беради.

Юрий Владимирович Андропов чинакам партиявий, ишчан ва ижодий муҳитни вужудга келтиришга кўп куч сарфлади. Мана шу муҳит партия Марказий Комитети ишининг зарур шарти бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Бу — КПСС обрў-эътибори янада ўсишининг, коммунистик бунёдкорлик соҳасида олдимизда турган катта ва мураккаб вазифалар муваффақиятли ҳал этилишининг гаровидир.

Ўртоқ Н. А. ТИХОНОВ нутқи

Азиз ўртоқлар!

Коммунистик партия, халқимиз, жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракати оғир жудоликка учрадилар. Партиямиз билан Совет давлатининг атоқли арбоби, социалистик Ватаннинг оташин ватанпарвари, тинчлик ва коммунизм учун толмас курашчи Юрий Владимирович Андропов ҳаётдан кўз юмди.

Юрий Владимирович Марказий Комитетга қисқа муддат, бир йилдан сал кўпроқ вақт бошчилик қилди. Аммо шу вақт ичида нақадар кўп ишлар қилинди. Партия XXVI съезд йўлига амал қилиб, уни ижодий бойитиб, КПСС Марказий Комитети раҳбарлигида иқтисодий ва социал тараққиётнинг барча йўналишларида мамлакатнинг дадил олға силжишига эришди.

Юрий Владимировичнинг фаолияти кўп қиррали эди, партия унга ишониб топширган масъулиятли лавозимларда у ўзининг бутун кучи ва билимини халқ манфаатларига хизмат қилишга бағишлаб келди.

Юрий Владимировичнинг Марказий Комитет 1982 йил ноябрь Пленумида ва шундан кейинги Пленумларида сўзлаган теран нутқлари ҳаммамизнинг ёдимиздадир. Ана шу нутқларда социализм афзалликларини рўёбга чиқариш, коммунистик қурилишнинг актуал проблемаларини ҳал этишнинг аниқ программаси кўрсатиб берилган эди.

У Марказий Комитетнинг, Сиёсий бюронинг коммунистларни, барча меҳнаткашларни экономикани жадал ривожлантиришга, халқ хўжалигини бошқаришни такомиллаштиришга, уюшқоқлик ва интизомни мустаҳкамлашга сафарбар этиш соҳасидаги фаолиятини моҳирлик ва зўр ғайрат билан йўналтириб турди.

Юрий Владимирович коллектив тажрибасига таяниб, ижтимоий ривожланиш эҳтиёжларини сезгирлик билан пайқаб олиб, партиянинг Совет давлати қудратини кучайтириш, совет кишиларининг фаровонлигини ошириш борасидаги ишига катта шахсий ҳисса қўшди.

У партиянинг тинчликсевар ташқи сиёсий йўлини, термоядро уруши хавфини тугатишга, империализмнинг агрессив кирдикорларига қатъий зарба беришга қаратилган йўлни изчиллик билан амалга ошириш учун сабот-матонат билан курашди.

Биз ҳаммамиз партиямиз бошига, бутун совет халқи бошига тушган оғир жудоликдан чуқур қайғурмоқдамиз. Аммо ленинчи коммунистларнинг бурчи ўз сафларини яна ҳам маҳкамроқ жипслаштиришдан, партия билан халқнинг бирлигини мустаҳкамлашдан иборатдир.

Марказий Комитет Сиёсий бюроси қатъий ишонч билдирадики, Марказий Комитет Пленуми партиянинг бундан буён ҳам ленинча тўғри йўлдан қатъий ва изчил боравеpишга бўлган букилмас иродасини бутун мамлакат олдида, бутун дунё олдида намойиш қилади.

КПСС тарихий XXVI съезди ва Марказий Комитетнинг шундан кейинги Пленумлари ишлаб чиқаришни интенсивлаш, экономика самарадорлигини ошириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, Озиқ-овқат программасини амалга ошириш, совет кишиларининг моддий ва маънавий эҳтиёжларини тобора тўлиқроқ қондириш соҳасида ишлаб чиққан йўл қатъият ва собитқадамлик билан ўтказилаверади.

Партия ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва зиёлиларнинг бузилмас иттифоқини, Ватанимиз халқларининг қардошларча дўстлигини бундан буён ҳам мустаҳкамлайверади.

КПСС билан Совет давлати барча мамлакатларнинг халқлари ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик идеалларига, социал тараққиёт идеалларига ҳамиша содиқ бўлиб қоладилар.

Азиз ўртоқлар!

Сиёсий бюро КПСС Марказий Комитети Бош секретари тўғрисидаги масалани муҳокама қилди ва Пленумга ўртоқ Константин Устинович Черненкони партиямиз Марказий Комитетининг Бош секретари этиб сайлашни таклиф этишни якдиллик билан менга топширди.

Константин Устинович бой ҳаёт мактабидан ўтган. У деҳқонларнинг қийин меҳнатини ҳам, солдат хизматини ҳам, қишлоқ райкомининг юмушларини ҳам билади.

У кўп йиллар давомида Красноярск, Пенза, Молдавия партия ташкилотларида, КПСС Марказий Комитети аппаратида партия ишининг масъулиятли участкаларига бошчилик қилди.

Константин Устинович қаерда меҳнат қилмасин, у ҳамиша омманинг истеъдодли ташкилотчиси, марксизм-ленинизм ғояларининг оташин пропагандисти, улуғ партиямиз сиёсатини амалга ошириш учун букилмас курашчи эканлигини кўрсатиб келди.

Константин Устинович коммунистларга, совет кишиларига Коммунистик партия билан Совет давлатининг атоқли арбоби сифатида, Леонид Ильич Брежнев ва Юрий Владимирович Андропов каби Ленин типидаги раҳбарларнинг содиқ сафдоши сифатида яхши маълум.

Константин Устинович Марказий Комитет Сиёсий бюроси ва секретариатида ишлаб, партия ва давлат раҳбарлигининг ленинча услубини ривожлантириш ҳамда қарор топтириш учун кўп иш қилди, ижтимоий ривожланишнинг энг муҳим масалаларини чуқур тушуниш, эришилган натижаларга ва ҳал этилмаган проблемаларга баҳо беришда реалистик ёндашув, кадрларга нисбатан юксак талабчанлик ва айни вақтда уларга хайрихоҳлик билан муносабатда бўлиш, меҳнаткашларнинг ташаббускорлиги ва тажрибасига таяниш унга хос хусусиятлардир.

Ўз ғайрат-шижоати билан, ҳар қандай ишга новаторларча муносабатда бўлиши билан кишиларни илҳомлантириб, ўртоқларни аҳил коллективчилик ишига жипслаштира олиш маҳорати Константин Устиновичга хос фазилатдир.

Унинг доимо омма билан мулоқотда бўлиш эҳтиёжини, унинг хоҳ истеъдодли олим, ёки донгдор металлург, солдат онаси ёки ёш ёзувчи бўлишидан қатъи назар, ҳар бир инсон тақдирига эътиборини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман.

Константин Устинович ривожланган социалистик жамиятни такомиллаштиришга доир катта назарий проблемаларни ишлаб чиқишда, КПССнинг олис истиқболга мўлжалланган идеологик фаолиятининг яхлит концепциясини яратишда катта роль ўйнади.

Константин Устинович тинчликсевар ташқи сиёсатимизнинг стратегик йўналишларини шакллантиришда, КПССнинг халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати бирлиги ҳамда жипслигини мустаҳкамлаш соҳасидаги фаолиятида жуда актив иштирок этмоқда.

Бизнинг ҳарбий ходимларимиз Константин Устинович мамлакатнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш, Қуролли Кучларни замонавий техника билан таъминлаш, Армия ва Флотнинг шахсий составини ғоявий чиниқтириш масалалари билан қанчалик кўп шуғулланишини биладилар.

Константин Устинович Черненко КПСС Марказий Комитети Бош секретари лавозимида партиямизнинг жанговар штабига муносиб бошчилик қилишига Сиёсий бюронинг ишончи комил.

Ленинчи Марказий Комитет ва унинг раҳбар ўзаги теварагида маҳкам жипслашган, партия XXVI съездида, партия Марказий Комитетининг кейинги Пленумларида ишлаб чиқилган равшан ва аниқ ҳаракат программаси билан қуролланган коммунистлар, барча совет кишилари келажакка зўр ишонч билан назар ташламоқдалар ҳамда улуғ Ватанимизнинг тобора равнақ топишини ўзларининг фидокорона меҳнати билан таъминлашга азму қарор бергандирлар.

МОСКВА Ю. В. АНДРОПОВ БИЛАН ВИДОЛАШМОҚДА

Совет кишилари, барча тараққийпарвар инсоният Коммунистик партия билан Совет давлатининг атоқли арбоби, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Юрий Владимирович Андроповнинг вафоти муносабати билан чуқур қайғурмоқдалар. Бутун мамлакат мотамда, Ватанимиз пойтахти мотамда.

13 февраль куни КПСС Марказий Комитети Пленумининг қатнашчилари партия билан халқнинг содиқ фарзанди хотирасини ҳурмат билан эсга олиш учун Союзлар уйининг Колонна залига келдилар. Улар социалистик Ватаннинг оташин ватанпарвари, раҳбар, сафдош ва ўртоқ хотирасига мотамона сукут ичра ҳурмат бажо этдилар.

К. У. Черненко, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громико, Д. А. Кунаев, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, В. В. Шчербицкий, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, Е. К. Лигачев, К. В. Русаков, Н. И. Рижков ўртоқлар марҳум тобути ёнида фахрий қоровулда турадилар.

Партия ва давлат раҳбарлари марҳумнинг қариндош-уруғларига ва ёр-биродарларига чуқур ҳамдардлик изҳор этадилар.

Пойтахт кўчаларида одамлар оқимининг кети узилмайди. Москваликлар умр бўйи партия билан халқ манфаатларига, улуғ Ленин ишига садоқат билан хизмат қилиш намунасини кўрсатган инсонга чуқур ҳурмат билдириш учун Колонна залига келадилар.

Залга пойтахтнинг Октябрь райони меҳнатчилари кириб келадилар. Улар орасида Серго Оржоникидзе номидаги «Станоксозлик заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимлари бор. Юрий Владимирович Андропов билан самимий амалий учрашувни улар унутмайдилар. Станоксозлар маҳсулот сифатини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ишида унинг маслаҳатлари ва тавсияларига амал қилмоқдалар.

Урушнинг мўйсафид ветеранлари келмоқдалар. Уларнинг кўкракларини Ватан ҳимояси йўлидаги ҳарбий жасорат учун Ватан берган жанговар мукофотлар безаб турибди. Улар Юрий Владимирович Андроповнинг душман устидан қозонилган ғалабага қўшган ҳиссасини биладилар. Улуғ Ватан урушининг дастлабки кунларидан бошлаб у Карелиядаги партизан ҳаракатининг актив қатнашчиси бўлди. Душман томонидан вақтинча оккупация қилиб олинган Совет территориясида комсомолларнинг яширин ишини ташкил этиш ва ёшлар ўртасида сиёсий иш олиб бориш билан, фронт линиясидан жанговар группаларни ўтказиб юбориш ва душман ичкарисида операциялар ўтказиш билан шуғулланди.

— Юрий Владимирович Ватанга садоқатли хизмати билан биз, ветеранларга азиз ва қадрлидир, — дейди инженер А. Ф. Ноговицин. — Миллион-миллион совет кишилари қатори у ҳам диёримизда бахт-саодат ва тинчлик бўлиши учун ғалабаларнинг қийин ва шонли йўлларидан юриб ўтди.

Мотам колонналарида меҳнат ветеранлари уруш ветеранлари билан ёнма-ён ўтадилар. Юрий Владимирович ўзининг бутун кучи, билими ва тажрибасини партиянинг омма билан алоқасини мустаҳкамлашга, совет халқининг моддий ва маънавий турмуш даражасини муттасил ўстиришга сарфлаганини улар яхши биладилар.

— Совет кишиларининг дилида Юрий Владимирович атоқли арбоб бўлиб қолади, — дейди пенсионер М. С. Сирова. — Жамиятимизнинг такомиллаштирилиши, халқ фаровонлигининг оширилиши, ленинча тинчликсевар ташқи сиёсат турмушга татбиқ этилиши унинг номи билан боғланган.

Кўпмиллатли Ватанимиздаги иттифоқдош ва автоном республикаларнинг, ўлка ва областларнинг намояндалари партия билан давлат раҳбарига ҳурмат бажо этадилар. Ю. В. Андроповнинг «СССРнинг 60 йиллиги» тўғрисидаги докладида ленинча миллий сиёсат янада ривожлантирилди. Бу докладда мамлакатимизда халқлар дўстлиги ва қардошлиги ғояларини, мамлакатдаги барча миллат ва элатларнинг тенг ҳуқуқлилигини амалга ошириш тажрибаси умумлаштирилди.

Кекса авлод кишилари, партия ветеранлари билан бирга комсомоллар, йигит ва қизлар Колонна залидан ўтадилар. Улар учун Ю. В. Андроповнинг ҳаёти — халққа нақадар садоқат билан хизмат қилишнинг, ўз Ватанини севишнинг, лозим бўлиб қолса уни ҳимоя қилишнинг намунасидир. Минг-минглаб ёш ишчилар, инженерлар, фан ва маданият ходимлари, студентлар ва мактаб ўқувчилари ленинчи коммунистнинг, ғоят камтарин ва беғубор, мусаффо инсоннинг хотирасини ҳурмат билан эсга оладилар.

— Юрий Владимирович кекса авлодлар эстафетасини қўлга олиши ва мамлакатимизда коммунистик жамият қурилишини давом эттириши

(Давоми учинчи бетда).

Юрий Владимирович АНДРОПОВни дафн қилишни ташкил этиш комиссиясидан

Комиссия маълум қиладики, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг мамлакатда мотам эълон қилиш тўғрисидаги қарорига мувофиқ Юрий Владимирович Андропов дафн этиладиган кун — 1984 йил 14 февраль жасадни қабрга қўйиш пайти Москва вақти билан соат 12 дан 45 минут ўтганда Москвада, иттифоқдош республикаларнинг пойтахтларида, қаҳрамон шаҳарлар Ленинград, Волгоград, Одесса, Севастополь, Новороссийск, Керчь, Тулада, қаҳрамон Брест қалъасида, шунингдек Калининград, Владивосток, Североморск, Львов, Ростов-Дон, Куйбишев, Свердловск, Новосибирск, Чита, Хабаровск, Ставрополь, Петрозаводск шаҳарларида тўплардан ўқ узилади.

Худди шу пайтда Совет Иттифоқининг бутун территориясида узлуксиз ишлаб чиқариш корхоналаридан ташқари ҳамма корхона ва ташкилотларнинг иши беш минут тўхтатиб турилади; фабрикаларда, заводларда, темир йўлларда, денгиз ва дарё флоти кемаларида уч минут давомида гудок чалиб салют берилади.

Юрий Владимирович АНДРОПОВ

МОСКВА Ю. В. АНДРОПОВ БИЛАН ВИДОЛАШМОҚДА

(Боши иккинчи бетда).

лозим бўлган совет ёшларига ишонар эди, — дейди комсомол аъзоси, Лихачев номидаги автозавод электрон-ҳисоблаш машинасининг оператори Ирина Лисенко. — У мамлакатимизнинг равнақ топишини ва янада қудратлироқ бўлишини хоҳлар эди. Худди шундай бўлишига барча совет кишиларининг ишончи комил. Бизнинг ишончимиз КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари Пленуми қарорларига асосланади, бу Пленумда Ю. В. Андроповнинг содиқ сафдоши Константин Устинович Черненко якдиллик билан Марказий Комитетнинг Бош секретари этиб сайланди. Буни биз партия ленинча йўлининг пухта давомийлиги деб биламиз. Совет халқи КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари ишлаб чиққан аниқ ва равшан ҳаракат программаси билан қуролланган. Биз ёш меҳнатчилар партия режалари турмушга татбиқ этилиши учун ҳамма ишни қиламиз.

Ю. В. Андропов социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг ҳар томонлама ҳамкорлигини ривожлантириш учун, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг бирлиги ҳамда жипслигини мустаҳкамлаш учун, халқларнинг озодлик ва мустақиллик йўлидаги одилона курашини қўллаб-қувватлаш учун ҳормай-толмай курашди.

Бу ерга келган партия-давлат делегациялари Колонна залида Коммунистик партия билан Совет давлати раҳбарининг порлоқ хотирасига ҳурмат бажо қилдилар.

Ю. В. Андропов Совет Иттифоқининг социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан, дунёдаги бошқа давлатлар билан иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлигига катта эътибор берар эди. Бу ишда социалистик мамлакатлар хўжалигини янада ўзаро яқинлаштиришга кўмаклашаётган ташкилот — Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши муҳим ўрин олади. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг вакиллари Ю. В. Андроповга чуқур ҳурматларини билдирдилар.

Совет давлати бошлиғининг вафоти муносабати билан чет элларнинг Совет Иттифоқидаги дипломатия ваколатхоналари бошлиқлари чуқур ҳамдардлик изҳор этиш учун келдилар.

Ўн минглаб москваликлар бутун кун давомида Юрий Владимирович Андропов билан видолашдилар. Одамлар тинчлиги ва бахт-саодати учун курашчининг порлоқ сиймоси коммунистларнинг, бутун совет халқининг дилида мангу сақланиб қолади.

Советлар мамлакатининг гражданлари КПСС Марказий Комитети навбатдан ташқари Пленумининг қарорини, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатини астойдил маъқуллаб кутиб олдилар. Улар атоқли партия ва давлат арбобининг хотирасини ҳурмат қилиш билан бирга ўзларининг синфий бирдамлиги ва уюшқоқлигини янги куч билан намоён этишга, КПСС XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети шундан кейинги Пленумлари қарорларини фидокорона меҳнат билан бажаришга ваъда бермоқдалар.

(ТАСС).

«Таштекстильмаш» заводида Коммунистик партия билан Совет давлатининг атоқли арбоби Юрий Владимирович Андроповнинг ёрқин хотирасига бағишланган митинг бўлиб ўтди.
Суратда: митинг иштирокчилари.
Р. Нуриддинов фотоси. (ЎзТАГ).

СОВЕТ КИШИЛАРИ МОТАМДА

Ленин партияси билан Совет давлатининг атоқли арбоби Юрий Владимирович Андроповнинг вафоти ҳар бир совет кишисининг қалбини қайғуга солди.

Партия билан халқнинг бирлиги янада мустаҳкамланганлиги, ривожланган социализм жамияти такомиллаштирилганлиги, халқ фаровонлиги ошганлиги, Ватаннинг иқтисодий ва мудофаа қудрати мустаҳкамланганлиги, ленинча тинчликсевар ташқи сиёсат турмушга татбиқ этиб келинаётганлиги Ю. В. Андроповнинг номи билан боғланган.

Шу мусибатли кунларда коммунистлар, барча совет кишилари ўз сафларини Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида янада маҳкамроқ жипслаштирмоқдалар. Бутун мамлакатда бўлиб ўтаётган мотам митингларининг қатнашчилари КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини амалга ошириш учун ҳамма ишни қилишга азму қарор берганликларини изҳор қилмоқдалар.

Совет кишиларининг қайғуси нақадар чуқур бўлмасин, уларнинг Ленин партияси бошчилик қилаётган коммунистик қурилиш барча режалари албатта бажарилишига ишончи ҳам буюкдир.

Юрий Владимирович Андроповнинг порлоқ хотираси олдида бош эгаётган совет кишилари коммунистик қурилишдаги муваффақиятларни кўпайтиришга қаттиқ бел боғлаганликларини билдирмоқдалар, деб таъкидлашди Москвадаги иккинчи давлат подшипник заводида бўлиб ўтган мотам митингининг қатнашчилари.

Катта мастер, цех партия бюросининг секретари А. Птицин партия ишига, мамлакатни ҳар томонлама ривожлантиришга Ю. В. Андропов жуда катта ҳисса қўшганлиги ҳақида гапириб бундай деди:

— Юрий Владимировичнинг партиявий принципиаллиги, ишчанлиги, талабчанлиги, унинг чуқур ғоявийлиги, марксча-ленинча идеалларга содиқлиги ҳаммамизга яхши маълум. Ю. В. Андропов ўзининг бутун кучи, билими ва тажрибасини энг муҳим давлат ва халқаро проблемаларни ҳал этишга сарфлади. Унинг ишлаб чиқаришни интенсивлаш, хўжалик фаолиятини такомиллаштириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш тўғрисидаги йўл-йўриқлари мамлакатимиздаги барча меҳнаткашлар учун ўн биринчи беш йилликдаги ҳаракат программаси бўлиб қолди. Корхона коллективи партия ўртага қўйган вазифаларни ҳал этишга ўз ҳиссасини қўшиш учун куч-ғайратини аямайди.

Москва шина заводининг йиғув цехи. Бу ердаги мотам митингига корхона турли бўлинмаларининг намояндалари келдилар.

— Севикли Ватанимизнинг бахт-саодати учун, бутун дунёда тинчлик иши учун шу қадар кўп иш қилган инсондан жудолик мусибатини сўз билан ифодалаш қийин, дейди йиғув цехининг ишчиси Г. Я. Игонина. — Совет халқининг мамлакат иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашдаги, ички партиявий демократиянинг ленинча принципларини янада ривожлантиришдаги муваффақиятлари Юрий Владимирович Андроповнинг номи билан боғланган.

Биз шиначилар КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан ўз сафларимизни Ленин партияси теварагида янада маҳкамроқ жипслаштирамиз, беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун бутун кучимизни сарфлаймиз.

Ишчидан ҳозирги замоннинг атоқли партия ва давлат арбобигача бўлган йўлни босиб ўтган Ю. В. Андропов туғилиб ўсган жой — Ставрополь ўлкасининг Нагутская темир йўл станцияси мотам тутмоқда.

Маҳаллий темирйўлчилар станциядан ўтаётган поездларни мотамона гудоклар билан кузатиб қолар эканлар, ўз шонли юртдошига сўнгги бор ҳурмат бажо келтирмоқдалар.

Ҳар биримиз учун Ю. В. Андропов ҳамиша Ленин типидаги раҳбар, халқ оммасининг фикри ва ташаббусига таяна оладиган, коммунистик қурилиш назарияси ва практикасига салмоқли ҳисса қўшган, қалби сезгир инсон намунаси бўлиб абадий қолади, — деди Нагутская станциясининг бошлиғи И. Попов мотам митингида. Ставрополликлар номидан митинг қатнашчилари Ватаннинг иқтисодий қудратини янада ўстиришга бутун куч-ғайратлари ва тажрибаларини сарфлаш, ўз сафларини Коммунистик партия теварагида янада маҳкамроқ жипслаштириш ҳақида КПСС ленинчи Марказий Комитетига ваъда бердилар.

Новосибирск академия шаҳарчасидаги митингда сўзга чиққан университет проректори В. Нифонтов олимлар, студентлар, аспирантлар Ю. В. Андроповнинг вафоти тўғрисидаги шум хабарни нақадар чуқур қайғу билан кутиб олганликларини изҳор қилди.

— Ватанимизнинг содиқ фарзанди юраги уришдан тўхтади, — деди олим. — Юрий Владимирович марксизм-ленинизм назарияси проблемаларини ишлаб чиқишга, жамиятимизни янада ривожлантиришнинг программавий вазифаларини белгилашга салмоқли ҳисса қўшди. У совет фанини ҳар томонлама ривожлантириш ҳақида, унинг ютуқларидан халқ бахт-саодати йўлида ҳар томонлама фойдаланиш ҳақида ғамхўрлик қилиб келди.

Биз сибирлик олимлар ўз сафларимизни жонажон партия, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида янада маҳкамроқ жипслаштирамиз. Бизнинг бурчимиз бутун куч-ғайратни партия қўйган вазифаларни бажаришга, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, мамлакатнинг ишлаб чиқарувчи кучларини янада ривожлантиришни таъминлашга қаратишдан иборат.

«Уралмаш» заводининг меҳнатчилари мотам митингида фрезерчи Т. Постникова сўзга чиқиб бундай деди:

— Мамлакатнинг барча меҳнат коллективлари мамлакат давлат ҳокимиятининг олий органига сайловга ҳозирлик кўриб, иш суръатларини сабот билан ошираётган, меҳнат унумдорлигини пландан ташқари, бир процент оширишга, маҳсулот таннархини топшириққа қўшимча равишда ярим процент камайтиришга бел боғлаган бир пайтда бошимизга катта мусибат тушди. Шу қайғули кунларда минглаб уралмашчилар оширилган социалистик мажбурият қабул қилдилар. Биз партия ишига садоқатимизни зарбдор меҳнат билан намойиш қиламиз, Юрий Владимирович Андропов умрининг охирги кунларигача шу ишга фидокорона хизмат қилиб келди. У халқ фаровонлигини оширишга даъват этди — биз шу мақсадга тезроқ эришишга кўмаклашамиз. У давлат, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомига жуда қаттиқ риоя этишни талаб қилар эди — биз янада зўр уюшқоқлик билан ишлаймиз, умумий иш учун ҳар бир кишининг масъулиятини оширамиз.

Митингда сўзга чиққан кишилар индустриал Урал меҳнатчиларини КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатига зарбдор меҳнат билан жавоб беришга чақирдилар.

Кабарда-Болкария шаҳар ва қишлоқлари мотам либосида. Ю. В. Андроповнинг вафоти тўғрисидаги қайғули хабар тоғли ўлка меҳнатчилари қалбини чуқур алам билан чулғади. Баланд тоғ тепасидаги Булунғу аҳолиси каттадан-кичиккача мотам йиғилишига тўпланди, унда қўйчивонлар, механизаторлар, мактаб ўқувчилари ҳозир бўлишди.

— Совет кишилари Юрий Владимировичнинг Ватанимиз иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлаш йўлидаги тинимсиз фаолиятини ҳеч қачон эсдан чиқармайдилар, деди кекса чўпон А. Тапасхонов. — У Ер юзида тинчликни мустаҳкамлашга, термоядро уруши хавфининг олдини олишга катта ҳисса қўшди.

Йиғилиш қатнашчилари Ю. В. Андроповнинг порлоқ хотирасига ҳурмат бажо этиб, ғайратга-ғайрат қўшиб меҳнат қиламиз, иш самарадорлигини оширамиз, беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун ҳамма ишни қиламиз, деб ваъда бердилар.

Ю. В. Андроповнинг вафоти тўғрисидаги хабар Шимолий Осетия АССР меҳнаткашлари дилига чуқур қайғу солди. Ўн олти яшар комсомолнинг меҳнат биографияси 1930 йилда Моздок шаҳрида бошланди, шу ерда у меҳнат жабҳасида чиниқди. Моздок темир йўлчи ветеранлари ичидан КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси лавозимигача кўтарилган Юрий Владимировични яхши эслайдилар.

Шимолий Кавказ темир йўлининг Моздок станцияси қизил бурчагида митинг бўлди.

— Содиқ ленинчи, тинчлик иши учун матонатли курашчининг, юксак маънавий фазилатлар соҳиби бўлган қалби дарё инсоннинг юраги уришдан тўхтади, — деди тепловознинг катта машинисти С. Гончаренко. — Юрий Владимирович меҳнаткаш халқ билан жуда яқиндан чамбарчас боғланган эди. Юрий Владимирович социалистик экономикани янада юксалтиришга, Ватаннинг мудофаа қудратини мустаҳкамлашга нақадар салмоқли ҳисса қўшганини яхши биламиз. Мамлакатимиз учун қайғули бўлган шу кунларда КПСС XXVI съездининг, партия Марказий Комитети сўнгги Пленумларининг тарихий қарорларини амалга ошириш соҳасидаги фидокорона меҳнат, сафларимизни КПСС ленинчи Марказий Комитети теварагида жипслаштириш Ю. В. Андроповнинг хотирасини энг яхши тарзда ҳурматлаш бўлишини яхши тушунамиз.

Ю. В. Андропов вафот этганлиги тўғрисидаги хабар барча совет кишилари қатори киевликларни ҳам қаттиқ қайғуга солди.

— Содиқ ленинчининг юраги уришдан тўхтади, — деди В. И. Ленин номидаги «Арсенал» заводининг сайқалчиси А. Донченко. — Юрий Владимирович партия, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашга, омманинг ижодий ташаббусини ривожлантиришга нақадар кўп куч-ғайрат сарфлаганлиги бизга маълум. Совет халқи, холис ниятли барча кишилар унинг тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашга, термоядро урушининг олдини олишга қўшган ҳиссасини асло унутмайдилар.

Уральск шаҳридаги К. Е. Ворошилов номли машинасозлик заводининг мажлислар зали мотамона безатилган. Мотам митингида сўзга чиққан завод бош инженери А. Малакеев, электр пайвандчи Б. Давлетов, комсомол комитетининг секретари В. Скалецкий ва бошқалар партия турмушининг ленинча нормалари изчиллик билан қарор топтирилганини, социалистик демократия янада такомиллаштирилганини совет кишилари Ю. В. Андроповнинг номи билан боғлаётганликларини айтдилар. У мамлакатимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлашга жуда катта ҳисса қўшди. Ленин ишининг содиқ давомчиси Юрий Владимирович Андроповнинг номи совет кишиларининг ва бутун тараққийпарвар инсониятнинг дилида мангу яшайди. Унинг ҳаёти — партия билан совет халқига садоқатли хизмат қилишнинг илҳомбахш намунасидир.

«Сухумприбор» заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари, хизматчилари Коммунистик партия билан Совет давлатининг атоқли арбоби Ю. В. Андропов хотирасига ҳурмат бажо этиш учун митингга тўпландилар.

— Партия, бутун совет халқи оғир жудоликка учрадилар — тинчлик учун атоқли курашчи Юрий Владимирович Андропов орамиздан кетди. Кейинги вақтларда мамлакатимизнинг иқтисодий ва социал ривожланишда эришган муваффақиятлари унинг номи билан боғланган эди, — деди завод касаба союз комитетининг раиси А. Кортава.

Митингда сўзга чиққан уруш ва меҳнат ветерани, техника контроли бўлимининг контролёри В. Убирия, йиғувчи слесарь Ф. Гогуа ва бошқалар ишчилар синфи Коммунистик партиянинг ленинчи Марказий Комитети теварагида янада маҳкамроқ жипслашиши ҳақида, кундалик серунум меҳнати билан социалистик Ватан қудратини мустаҳкамлайвериши тўғрисида гапирдилар.

— Юрий Владимировичнинг бутун кўп қиррали фаолияти битта мақсадга — одамларнинг бахт-саодати тўғрисида ғамхўрлик қилишга бўйсундирилган эди, — деди мотам митингида Молдавиянинг Вулканешти районидаги «Советский пограничник» колхозининг сут соғувчиси Е. Чобанэ. — Биз партия XXVI съездининг ва КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг қарорларини, олдимизга Юрий Владимирович Андропов қўйган вазифаларни бажариш учун бутун кучимизни сарфлаймиз. Шу тариқа биз унинг порлоқ хотирасини энг яхши тарзда ҳурматлаган бўламиз.

Колхоз меҳнатчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг Мурожаатига жавобан ҳамма соҳаларда янада унумлироқ меҳнат қилишга, Ватаннинг иқтисодий қудратига кўпроқ ҳисса қўшишга сўз бердилар.

Ригадаги «Альфа» ишлаб чиқариш бирлашмасида бўлиб ўтган митинг қатнашчилари Ю. В. Андропов хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олдилар.

— Қалби дарё инсоннинг юраги уришдан тўхтади, — деди корхонанинг илғор ишчиси Е. Мишченко. — Биз партиямиз билан давлатимиз раҳбарининг принципиаллигини, одамларга сезгирлиги ва меҳрибонлигини қадрлар эдик. У масъулиятли лавозимларда турган қисқа вақт ичида партия коммунистик қурилишнинг барча жабҳаларида мамлакатимизнинг дадил олға силжишини таъминлади. Меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомига қаттиқроқ ёндашила бошланди, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва меҳнат сифати ошди. Совет кишилари оғир мусибат хусусида чуқур мотам тутиш билан бирга, ўзларининг ватанпарварлик бурчларини — ҳар бир иш жойида Совет давлатининг иқтисодий ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлашга ҳар томонлама кўмаклашиш учун ҳамма ишни қилиш кераклигини унутаётганлари йўқ.

Ер юзида тинчлик иши учун шу қадар кўп ва тинимсиз меҳнат қилган инсон ҳаётдан кўз юмганлиги кишини жуда ачинтиради, — деди Қирғизистоннинг Сокулук районидаги Ленин номли колхозда бўлиб ўтган мотам митингида сут соғувчи З. Самсалиева. — Уруш йўлларидан ўтган инсон тинчликнинг қадрини яхши билар эди ва еримизнинг осмони доимо беғубор ва тиниқ бўлиши учун ҳамма ишни қилар эди. Биз совет кишилари учун, бутун тараққийпарвар инсоният учун шу қайғули кунларда КПСС Марказий Комитетининг, Совет давлатининг ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан қўллаб-қувватлашимизни яна изҳор этамиз.

— Халқаро кескинлик кучайган мураккаб пайтда Совет давлатига бошчилик қилган Юрий Владимирович коммунизм идеаллари учун, бутун дунёда тинчлик учун курашда толмас бардамлик намуналарини кўрсатди, — деди Душанба новвойчилик бирлашмаси коллективининг мотам митингида цех бошлиғи А. Миршабоев. — Унинг «Правда» газетаси саволларига қайтарган жавоблари Совет Иттифоқининг тинчликсеварлик ниятларини, Америка империалистларининг ҳарбий устунликка эришиб олишларига йўл қўймасликка аҳд қилганлигини бутун дунёга яна бир бор намойиш қилди.

Митинг қатнашчилари ишчилар КПСС ленинчи Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси теварагида янада маҳкамроқ жипслашишга, Ватан қудратини ватанпарварлик ишлари билан мустаҳкамлашга аҳд қилганликларини билдирдилар.

Арманистон меҳнаткашлари Ю. В. Андроповнинг вафоти тўғрисидаги қайғули хабарни барча совет кишилари қатори зўр қайғу-алам билан кутиб олдилар. Саноат корхоналарида, колхоз ва совхозларда, илмий муассасаларда ва ўқув юртларида мотам митинглари бўлиб ўтмоқда.

Ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош корхонаси — Дзержинский номидаги Ереван станоксозлик заводининг йиғув цехи.

— Коммунистик партия билан совет халқи оғир жудоликка учрадилар, — деди ишчи А. Казарян. — Коммунистик партия билан Совет давлатининг буюк арбоби, одамларнинг тинчлиги ва бахт-саодати учун актив курашчи Ю. В. Андропов оламдан ўтди. Шу оғир кунларда биз совет кишилари ўз сафларимизни жонажон партия, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида янада маҳкамроқ жипслаштирамиз.

Бутун Эстонияда — сланец ҳавзасининг маркази Кохтла-Ярведа, Тарту университет шаҳрида, Моонзунд архипелаги оролларида мотам митинглари бўлиб ўтмоқда. Митингларнинг қатнашчилари Ю. В. Андропов Ленин партиясининг содиқ фарзанди бўлиб, унинг идеаллари тантанаси учун эҳтирос билан курашганлигини таъкидламоқдалар ва улуғ партия ишига астойдил содиқ эканликларини изҳор қилмоқдалар.

Коммунистик партия билан Совет давлатининг атоқли арбоби — Ю. В. Андроповнинг хотираси қалбимизда абадий сақланиб қолади, — деди Таллиндаги «Ильмарине» машинасозлик заводи коллективининг митингида сўзга чиққан ишчи Я. Саарсе. — Унинг бутун ҳаёти, ҳамма ишлари меҳнат аҳлининг манфаатларига, Совет Ватанининг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга бўйсундирилган эди. Оғир мусибат хусусидаги қайғу-аламимизни сўз билан ифодалаш қийин. Биз унинг коммунистик бунёдкорлик манфаатлари йўлидаги кўрсатмаларини изчиллик билан амалга оширамиз. (ТАСС).

ХАЛҚ ХОТИРАСИДА МАНГУ ЯШАЙДИ

Ўзбекистон меҳнаткашлари оғир жудоликни бошдан кечирмоқдалар. Юрий Владимирович Андроповнинг вафоти ҳақидаги хабар кишиларнинг қалбларига чуқур қайғу солди. Республиканинг шаҳар ва қишлоқларида мотам митинглари бўлиб ўтмоқда. Митингларнинг қатнашчилари Ўзбекистон ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлари, зиёлилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга ва совет халқига Мурожаатига жавобан коммунизм қурилиши улуғ ишини давом эттириш учун ўз сафларини партия, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида янада маҳкамроқ жипслаштирмоқдалар, деб айтмоқдалар. Юрий Владимирович Андропов ўзининг ёрқин ҳаётини коммунизм қурилиши улуғ ишига бағишлаган эди.

«Таштекстильмаш» заводи механика цехининг кенг корпуси мотам либосида. Корхона ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан юзлаб киши бу ерда бўлиб ўтган митингда қатнашдилар.

— Шу кунларда қалбларимиз ғам билан тўлган, — деди йиғув цехининг мастери М. Қурбонов. — Партиямиз ва давлатимизнинг атоқли арбоби Юрий Владимирович Андроповни ўлим сафларимиздан олиб кетди. У социалистик Ватан бахт-саодати йўлида кўп иш қилди. Мамлакат экономикасини такомиллаштириш ва мудофаасини мустаҳкамлаш, ядро урушининг олдини олиш борасида Советлар мамлакати эришган муваффақиятлар Юрий Владимирович номи билан боғлангандир. Заводимиз меҳнатчилари унинг порлоқ хотираси олдида бош эгиб, ўн биринчи беш йиллик планларини бажаришга қўшаётган ўз ҳиссаларини кўпайтиришга аҳду паймон қилдилар.

Митингда ишчи В. Жанников, конструкторлик бюроси бўлимининг мудири В. Гончаров, штамповкачи Л. Анаханова ва бошқалар сўзга чиқиб, машинасозларнинг Ватан бахт-саодати йўлидаги зарбдорона, ижодий меҳнати Юрий Владимирович Андроповга энг яхши ёдгорлик бўлади, дейишди.

* * *

Сурхондарё областидаги Будённий номли совхозда бўлиб ўтган чўлқуварлар митингида бригадир, СССР Давлат мукофотининг лауреати М. Бегимқулова сўзга чиқди.

— Биз Юрий Владимирович Андроповнинг вафоти ҳақидаги хабарни қайғу билан эшитдик, — деди у. Ленин ишига садоқатли, Коммунистик партия ва Совет давлатининг доно раҳбари Юрий Владимирович ўзининг бутун ҳаётини мамлакат ва халқ манфаатларига бағишлади. Биз, оналар тинчлик учун, болаларимиз ва келгусидаги барча авлодлар уруш ғам-ғуссаси ва офатларини кўрмаслиги учун кураш ишига унинг кўп куч ва ғайрат сарфлаганини ҳамиша эслаймиз. Шу боисдан биз Юрий Владимирович садоқат билан хизмат қилган ишнинг муваффақиятли давом эттирилиши учун кучимизни аямаймиз.

Сурхон-Шеробод даштининг кашшофлари КПСС Марказий Комитети билан ҳукуматнинг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан қишлоқ меҳнатчилари КПСС ва унинг ленинчи Марказий Комитети теварагига янада маҳкамроқ жипслашадилар, партия XXVI съездининг қишлоқ хўжалигини янада юксалтиришга оид қарорларини амалга ошириш учун ўз кучларини аямайдилар, деб ваъда бердилар.

* * *

Қашқадарё областидаги Қамаши бинокорлик материаллари комбинатида бўлиб ўтган митинг қатнашчилари Юрий Владимирович Андроповнинг порлоқ хотирасини ҳурмат билан эсга олдилар.

— Қалбларимизни чуқур қайғуга солган оғир жудоликни сўз билан ифодалаш қийин, — деди пайвандчи Н. Халлиев. — Биз ўзининг бутун ҳаётини партия ишига, халқ ишига садоқат билан хизмат қилишга бағишлаган инсондан жудо бўлдик. Кейинги вақтларда Ю. В. Андропов раҳбарлигида конкрет тадбирлар ишлаб чиқилди. Бу тадбирлар мамлакат экономикасини тез суръатлар билан ривожлантириш, Ватан қудратини мустаҳкамлаш имконини берди. Биз меҳнат унумдорлигини янада ошириш учун курашда куч-ғайратимизни кўпайтирамиз, интизомни тинимсиз мустаҳкамлаймиз, белгиланган план ва социалистик мажбуриятларни шараф билан бажарамиз, деб жонажон партияга ваъда берамиз.

Ю. В. Андропов иштирокида ишлаб чиқилган барча режаларни муносиб равишда амалга ошириш учун бундандан буён ҳам фаол курашамиз, деб қасамёд қиламиз.

* * *

Юрий Владимирович Андроповнинг бевақт вафоти Қорақалпоғистон АССРдаги 2528-автотранспорт колоннаси меҳнатчиларини чуқур қайғуга солди. Корхона ҳайдовчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан беш юздан кўпроқ киши Коммунистик партия билан Совет давлати атоқли арбобининг хотирасига ҳурмат бажо келтириш учун митингга тўпланди.

Ҳайдовчи, Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг депутати, автоном республикада хизмат кўрсатган транспорт ходими Б. Гирля сўзга чиқиб бундай деди:

— Партия билан совет халқи оғир жудоликка учради. Биз зўр куч-ғайрат соҳиби, партия сиёсатини амалга ошириш ишида зўр ғайрат кўрсатганлиги, ленинча принципиаллиги, қатъияти ва изчиллиги учун, меҳнат аҳлига ғоят сезгир ва меҳрибон бўлганлиги учун, Юрий Владимировични ҳаммамиз ҳурмат килардик ва севардик. КПСС Марказий Комитетига ва

(Давоми тўртинчи бетда).

Юрий Владимирович АНДРОПОВ

ЧУҚУР ҲАМДАРДЛИК

Шу кунларда чет мамлакатларнинг давлат ва партия раҳбарлари, ҳукуматларининг бошлиқлари СССР элчихонасига келиб Ленин партияси ва Совет давлатининг атоқли арбоби, тинчлик ва коммунизм учун толмас курашчи, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андропов хотирасини чуқур ҳурмат билан эсламоқдалар.

СОФИЯ. БКП Марказий Комитети Бош секретари, БХР Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живков, БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БХР Министрлар Советининг Раиси Г. Филипов, республиканинг бошқа партия ва давлат раҳбарлари совет элчихонасига келдилар. Улар Ю. В. Андроповнинг вафот этганлиги муносабати билан БКП Марказий Комитети номидан, БХР Давлат кенгаши ва Министрлар Кенгаши номидан КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиуми, Совет ҳукумати ва барча совет халқига самимий ҳамдардлик изҳор этдилар ва таъзиялар китобига қуйидагиларни ёзиб қолдирдилар:

«Биз қардош социалистик мамлакатлар ўртасида, коммунистик ва ишчи партиялар ўртасида жипслик, ҳар томонлама ҳамкорликни мустаҳкамлашга, империализмнинг агрессив ҳаракатларига қатъий зарба беришни ташкил этишга, планетада тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга Ю. В. Андропов қўшган ҳиссани юксак қадрлаймиз.

Ю. В. Андропов Болгария — Совет бузилмас дўстлигининг, партияларимиз, мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасида ҳар томонлама ҳамкорлик ва яқинлашишнинг изчил тарафдори бўлганди. Унинг вафоти — халқимиз учун оғир жудоликдир».

ВАРШАВА. ПБИП Марказий Комитетининг биринчи секретари, ПХР Министрлар Советининг Раиси В. Ярузельский, ПХР Давлат Кенгашининг Раиси Г. Яблоньский ҳамда мамлакатнинг бошқа партия ва давлат раҳбарлари совет элчихонасига келиб, таъзиялар китобига қуйидагиларни ёзиб қолдирдилар:

«Совет халқининг улуғ фарзанди, партия ва давлат раҳбари, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, тинчлик учун толмас курашчи ўртоқ Ю. В. Андроповнинг вафоти тўғрисидаги хабардан ғоятда ларзага келдик. ПХР олий партия ва давлат органлари ҳамда Польша халқи номидан СССРнинг олий партия ва давлат раҳбарларига, барча коммунистларига ва қардош совет халқига чуқур ҳамдардлигимизни изҳор этамиз. Ю. В. Андропов бутун умрини коммунистик бунёдкорлик идеалларига, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари бирлигини мустаҳкамлаш ва қудратини оширишга, халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик ишига бағишлаганди. Унинг номи Польша халқи хотирасида абадий қолади».

БЕРЛИН. ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Э. Хонеккер, ГДРнинг бошқа партия ва давлат раҳбарлари Ю. В. Андропов вафоти муносабати билан Берлиндаги СССР элчихонасига келдилар. Э. Хонеккер халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг ҳамда Совет давлатининг атоқли арбоби вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлигини изҳор этди ва таъзиялар китобига имзо чекди.

ГАВАНА. Куба Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, республика Давлат Кенгаши ва Министрлар Советининг Раиси Фидель Кастро Ю. В. Андроповнинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этди. У совет элчихонасидаги таъзиялар китобига ҳамдардлик сўзларини ёзиб қолдирди.

ХАНОЙ. Ю. В. Андроповнинг вафот этганлиги муносабати билан ВСРдаги СССР элчихонасида мотам маросими ўтказилди. Унда ВКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВСР давлат кенгашининг Раиси Чионг Тин, ВКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, республика Министрлар Советининг раиси Фам Ван Донг, ВСР Миллат Мажлисининг раиси Нгуен Хиу Тхо, Вьетнам Коммунистик партияси давлати ва ҳукуматининг бошқа раҳбарлари иштирок этдилар. Делегация аъзолари ВКП Марказий Комитети номидан, ВСР миллат мажлиси, Давлат Кенгаши, Министрлар Совети номидан Ю. В. Андропов портрети ёнига гулчамбарлар қўйдилар.

ВКП Марказий Комитети Бош секретари Ле Зуан Хошиминда совет консулхонасига кириб, таъзиялар китобига ҳамдардлик сўзларини ёзиб қолдирди.

УЛАН-БАТОР. МХРП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Д. Моломжамц, Б. Алтангэрэл, Д. Гомбожав, Б. Дэжид, Д. Майдар, Халқ Монголияси партияси ва ҳукуматининг бошқа раҳбарлари СССРнинг МХРдаги элчихонасига келдилар. Улар бир дақиқа сукут сақлаб, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андропов хотирасини ҳурмат билан эсладилар ва таъзиялар китобида ҳамдардлик сўзларини ёзиб қолдирдилар.

ПХЕНЬЯН. СССРнинг КХДРдаги элчихонасига келган Корея Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, КХДР Президенти Ким Ир Сен ва республиканинг бошқа раҳбарлари таъзиялар китобида ёзиб қолдирган ҳамдардлик сўзларида Ю. В. Андропов ўзининг бутун умрини Улуғ Октябрь ғалабаларини ҳимоя қилишга, ривожланган социализм жамиятини такомиллаштиришга, империализмга қарши, ялпи тинчлик учун курашга бағишлаганлиги таъкидланади.

КОБУЛ. АХДП Марказий Комитетининг Бош секретари, АДР Революцион Кенгашининг Раиси Б. Кармал АДРдаги совет элчихонасида қўйилган таъзиялар китобига бугун барча тараққийпарвар инсоният буюк совет халқи билан бирга мотам тутмоқда деб ёзди. Совет кишилари ва уларнинг дўстлари Ю. В. Андропов сиймосида Ленин ишининг содиқ давомчиси, ҳақиқий коммунист ва интернационалистдан жудо бўлдилар.

ДАМАШҚ. Ю. В. Андропов вафот этганлиги муносабати билан Сурия президенти Ҳафиз Асад ҳамда САР бош министри Абдул Рауф Қосим САРдаги совет элчихонасига келдилар. Улар таъзиялар китобида ҳамдардлик сўзларини ёзиб қолдирдилар. Сурия Компартияси Марказий Комитетининг Бош секретари Ҳ. Багдаш бошчилигида Сурия коммунистлари делегацияси ҳам элчихонага келиб ҳамдардлик изҳор этди.

АДАН. ЯСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ЯХДР Олий Халқ Кенгаши Президиумининг Раиси, бош министр А. Н. Муҳаммад ЯХДРдаги совет элчихонасига келиб, таъзиялар китобида ёзиб қолдирган ҳамдардлик сўзларида демократик Яман халқи Ю. В. Андроповнинг бевақт вафот этганлиги тўғрисидаги хабарни чуқур қайғу билан эшитганлиги таъкидланади.

ЖАЗОИР. ЖХДР президенти, миллий Озодлик Фронти партиясининг бош секретари Ш. Бинжадид Жазоирдаги совет элчихонасига келиб, Ю. В. Андропов вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этди.

ПАРИЖ. Франция республикасининг президенти Ф. Миттеран Франциядаги совет элчихонасига келди. У Ю. В. Андропов вафоти муносабати билан таъзия изҳор этди ва таъзиялар китобида ҳамдардлик сўзларини ёзиб қолдирди.

Франция Компартиясининг бош секретари Ж. Марше бошчилигидаги ФКП делегацияси ҳам элчихонага келиб, совет коммунистларига, барча совет халқига таъзия изҳор этди.

НИКОСИЯ. Кипр республикасининг президенти С. Киприану Кипрдаги совет элчихонасига келиб, Ю. В. Андропов вафоти муносабати билан таъзиялар китобига имзо чекди.

ВАШИНГТОН. АҚШ давлат секретари Ж. Шульц СССРнинг АҚШдаги элчихонасига келиб, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андропов вафоти муносабати билан Қўшма Штатлар ҳукумати номидан таъзия билдирди.

НЬЮ-ЙОРК. СССРнинг БМТ ҳузуридаги доимий ваколатхонасига келган БМТ Бош секретари Х. Перес де Куэльяр совет халқи бошига тушган оғир жудолик муносабати билан чуқур таъзия изҳор этди. У таъзиялар китобига имзо чекди.

АҚШ Компартиясининг Бош секретари Г. Холл ҳамда партиянинг миллий раиси Г. Уинстон ҳам совет ваколатхонасига келдилар. Улар таъзиялар китобига Ю. В. Андроповнинг номи тарихда ҳаётини тинчлик ва социализм ишлари тантанаси учун бахшида этган киши сифатида абадий қолади, деб ёздилар.

МАНАГУА. Никарагуа сандиночилар Миллий озодлик фронти ҳамда Миллий Уйғониш ҳукумати раҳбарлик кенгашининг ҳамма раҳбарлари Ю. В. Андропов вафоти муносабати билан СССРнинг Никарагуадаги элчихонасига келдилар. Улар таъзиялар китобида ёзиб қолдирган ҳамдардлик сўзларида шу кунларда Никарагуа халқи совет кишиларининг қайғу-аламларига тамомила қўшиладилар, деб таъкидладилар.

БОНН. ГФР федерал канцлерининг ўринбосари, ташқи ишлар министри Г.-Д. Геншер ГФРдаги совет элчихонасига келиб, мамлакат ҳукумати номидан таъзиялар китобига ҳамдардлик сўзларини ёзди.

ЛУАНДА. Ангола Халқ Республикасининг МПЛА — Меҳнат партияси раиси, АХР президенти Ж. Э. Душ Сантуш бошчилигидаги партия-ҳукумат делегацияси Луандадаги совет элчихонасига келиб, Ю. В. Андропов вафоти муносабати билан Ангола халқи номидан таъзия изҳор этди.

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон пойтахтида республика ташқи ишлар министри П. В, Нарасимха Рао ва бошқа расмий кишилар совет элчихонасига келдилар. Улар Ю. В. Андропов хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб, ҳурмат билан эсладилар.

ХКП Миллий Кенгашининг Бош секретари Ч. Ражишвара Рао бошчилигида Ҳиндистон Компартиясининг, Ҳиндистон Компартияси (М) бош секретари Е. М. Ш. Намбудирипад бошчилигида шу партия делегациялари ҳам элчихонага келиб, таъзиялар китобида ҳамдардлик сўзларини ёзиб қолдирдилар.

МАПУТУ. Фрелимо партиясининг раиси, Мозамбик Халқ Республикасининг президенти Самора Машел, мамлакатнинг бошқа раҳбарлари МХРдаги совет элчихонасига келиб, Ю. В. Андропов вафоти муносабати билан ҳамдардлик изҳор этдилар.

ТОКИО. Япония бош министри Я. Накасонэ СССРнинг Япониядаги элчихонасига келди. У КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андропов вафоти муносабати билан Япония ҳукумати ва халқи номидан совет халқи ва ҳукуматига ҳамдардлик изҳор этди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андропов вафоти муносабати билан Норвегия, Люксембург, Швеция, Яман Араб Республикаси, Покистон, Зимбабве Республикаси, Замбия, Перу, Танзания, Шри Ланка, Мадагаскар Демократик Республикаси ва бошқа мамлакатларнинг давлат ва ҳукумат бошлиқлари ҳам чет эл мамлакатларининг пойтахтларидаги совет элчихонасига келиб, ҳамдардлик изҳор этдилар.

(ТАСС).

ХАЛҚ ХОТИРАСИДА МАНГУ ЯШАЙДИ

(Боши учинчи бетда).

СССР Олий Совети Президиумига узоқ вақт бошчилик қилиш унга насиб этмади. Лекин у экономикани ва жумладан, мамлакат транспортини ривожлантириш учун кўп иш қилди. Унинг порлоқ сиймоси қалбларимизда ҳамиша сақланиб қолади.

Митингда сўзга чиққан нотиқлар КПССнинг улкан режаларини муваффақиятли равишда амалга ошириш учун курашда куч-ғайратларини кўпайтиришга шай эканликларини изҳор этдилар. Улар партия ва ҳукумат Мурожаатига жавобан йиллик планни муддатидан илгари бажаришга ва топшириққа қўшимча равишда саккиз минг тонна халқ хўжалик юкларини ташиб беришга сўз бердилар.

* * *

Оператор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, КПСС XXVI съездининг делегати Аслон Бомуротов Газли нефть ва газ қазиб чиқарувчиларнинг митингида сўзга чиқиб, бундай деди:

— Партиямиз, бутун совет халқи оғир жудоликка учради. Биз ўзимизнинг зарбдор меҳнатимиз билан мамлакатнинг мудофаа ва иқтисодий қудратини бундан буён ҳам мустаҳкамлаймиз, коммунизм қуришдан иборат буюк ишни муносиб равишда давом эттирамиз, деб қасамёд қиламиз. Юрий Владимирович Андропов ўзининг бутун ҳаётини ана шу ишга бағишлаган эди.

Митинг иштирокчилари бирлашма коллективи январь ойи топшириғини муддатидан олдин бажариб, газ, конденсат ва нефть қазиб олиш планларини ошириб адо этганлиги ҳақида гапирдилар. Бирлашма аҳли КПСС Марказий Комитети билан ҳукуматнинг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан эришилган суръатни сақлаб қолишга, смена топшириқларини муттасил ошириб бажаришга, план ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашга, Юрий Владимирович Андропов талаб қилганидек ишлашга қарор қилдилар.

* * *

Андижон область, Ленин районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Правда Востока» колхозининг маданият саройи мотам либосида. Хўжалик меҳнатчилари Коммунистик партия билан Совет давлатининг атоқли арбоби Юрий Владимирович Андропов хотирасига бағишланган митингга тўпландилар.

Бригадир. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қобул Мирзаев минбарга чиқади:

—Изчил ленинчи, партия содиқ фарзандининг оташин қалби уришдан тўхтади, деди у. — Юрий Владимирович ўзининг бой ҳаёт тажрибасини, билимини, бутун ғайратини коммунистик ғояларнинг тантанаси учун, инсоният узра ҳамиша мусаффо осмон бўлишини таъминлаш учун курашга бағишлади. Биз, деҳқонлар зарбдор меҳнатимиз, меҳнат унумдорлигини ошириш, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш Юрий Владимирович Андроповга энг яхши ёдгорлик бўлишини биламиз. Юрий Владимирович ўз нутқларида бизни шунга даъват этган эди. Шу боисдан бригадамиз аъзолари бу йил 50 центнерлик «оқ олтин» ҳосили етиштиришга, уни нуқул юқори навлар билан топширишга қарор қилдилар.

* * *

Фарғона давлат педагогика институти студентлари, ўқитувчилари ва ходимларининг кўп кишилик митинги бўлди. География кафедрасининг ўқитувчиси, уруш ветерани Л. С. Содиқов митингда сўзга чиқиб бундай деди:

— Юрий Владимирович уруш ва меҳнат ветеранларини ҳамиша ғоят ҳурматларди, улар тўғрисида катта ғамхўрлик қиларди. Шу боисдан ҳам илгари пенсияга чиққан минглаб кишилар ўз жонажон коллективига қайтиб келдилар. Мен ва менинг ветеран ўртоқларим ўз меҳнатлари, орттирган тажрибаси билан КПСС XXVI съезди қарорларини амалга оширишга шахсан ҳисса қўшишга, бутун кучимизни ёшларни партия ишига, халқ ишига садоқат руҳида тарбиялашга бағишлашга ҳаракат қилмоқдамиз.

— Юрий Владимировичнинг бутун ҳаёти ва фаолияти биз, ёшлар учун Ватанга садоқат билан хизмат қилишнинг ёрқин намунасидир, — деди рус тили ва адабиёти факультетининг студенти О. Солиева. — Биз, студентлар Ленин ишига, Юрий Владимирович ўзининг бутун ҳаётини бағишлаган ишга содиқ бўламиз, совет халқининг муносиб ўғил ва қизлари, коммунизм бинокорлари янги авлодларининг мураббийлари бўламиз, деб ишонтирамиз.

(ЎзТАГ).

ИНСОНИЯТ ХОТИРАСИДА АСРЛАР БЎЙИ САҚЛАНИБ ҚОЛАДИ

Коммунистик партия билан Совет давлатининг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби — Юрий Владимирович Андроповнинг вафоти тўғрисидаги хабар тараққийпарвар инсоният қалбини чуқур қайғуга солди. Партия билан халқ бирлигини янада мустаҳкамлаш, ривожланган социализм жамиятини такомиллаштириш, халқ фаровонлигини ошириш, СССРнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлаш, ленинча тинчликсевар ташқи сиёсатни амалга ошириш Юрий Владимирович Андропов номи билан чамбарчас боғлиқдир. Чет мамлакатларнинг давлат ва ҳукумат бошлиқлари, таниқли партия ва жамоат арбоблари, оммавий ахборот воситалари халқаро муносабатларда соғлом асосларни қарор топтиришга, қуролланиш пойгасини жиловлашга, ядро уруши хавфини тугатишга совет раҳбари ғоят катта ҳисса қўшганлигини қайд этмоқдалар. Чет эл матбуоти КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатини кенг шарҳлаб, Коммунистик партия билан Совет давлати тинч-тотув яшаш принципларига содиқ эканлигини, СССР барча мамлакатлар билан тинчликда яшашни хоҳлаётганлигини таъкидламоқда.

Ю. В. Андроповнинг вафоти — бутун тараққийпарвар инсоният учун оғир жудоликдир, деб ёзади Венгриянинг **«Непсабадшаг»** газетаси. Совет жамиятини ҳар томонлама ривожлантиришда, коммунистик қурилишда муваффақиятларга эришишда ўртоқ Андроповнинг хизматлари ғоят катта. Холис ниятли кишилар унинг сиймосида КПССнинг ленинча сиёсатини изчиллик билан амалга ошириш манфаатлари йўлида хормай-толмай меҳнат қилган атоқли давлат арбоби, чинакам коммунистга мотам тутмоқдалар.

Ю. В. Андропов ўз олдига қўйган икки бош вазифани — совет халқи фаровонлигини ошириш ва жаҳонда тинчликни сақлаб қолиш вазифасини бир-биридан ажратиш мумкин эмас, деб уқтиради Чехословакиянинг **«Руде право»** газетаси. Совет раҳбарининг Баёнотларида ҳеч қачон дўқ-пўписа қилинмаган, уларнинг ҳаммаси ҳамжиҳатликка даъват руҳида эди. Ю. В. Андропов тинч келажак йўлидаги барча ғовларни бартараф этишга астойдил интилди. Совет Иттифоқининг бу инсонпарварлик сиёсати бутун планетадаги оддий кишиларнинггина эмас, шу билан бирга кўпгина атоқли давлат арбобларининг ҳам ҳурмати ва эътирофига сазовор бўлди. Ўртоқ Ю. В. Андропов, халқаро кўламдаги зиддиятлар мислсиз чуқурлашиб кетган нисбатан қисқа, аммо тарихан мураккаб бир даврда КПСС билан Совет давлатига бошчилик қилди. Бутун инсониятга таҳдид этувчи авантюра қилишга қодир бўлган энг реакцион ва агрессив кучлар активлашиб қолди. Шу боисдан тинчлик учун, ўтган йиллар мобайнида халқаро ишларда муваффақ бўлинган барча ижобий натижаларни мустаҳкамлаш учун кураш Ю. В. Андропов раҳбарлигидаги КПСС Марказий Комитети ташқи сиёсий фаолиятининг асосий мазмуни бўлиб қолди. Айни шунинг учун ҳам унинг номи инсоният хотирасида асрлар бўйи сақланиб қолади.

Барча совет кишилари оғир жудолик аламини бошдан кечирмоқдалар, деб уқтиради Польшанинг **«Трибуна люду»** газетаси. Аммо шу оғир дақиқаларда совет халқи партия Марказий Комитети, унинг раҳбар ўзаги Ленин байроғига, Улуғ Октябрь ишига астойдил содиқ эканликларини яхши билади. Партия халқ ишончини муқаддас билиб қадрлайди ва совет кишиларининг фаровонлиги ҳамда бахт-саодати тўғрисида ғамхўрлик қилишни ўз фаолиятининг олий мақсади деб ҳисоблайди. Ю. В. Андропов фаолиятининг кўлами партиянинг улуғворлигидан далолат беради, партия совет халқи муваффақиятли равишда ҳал этаётган буюк тарихий вазифаларга мос келадиган раҳбарларни кўтара олади.

Ҳозир Ер юзидаги барча тараққийпарвар кишиларнинг қайғу-алами ва ҳамдардлиги Москвага қаратилгандир, деб таъкидлайди Болгариянинг **«Работническо дело»** газетаси. Тинчлик ва социал тараққиёт учун толмас курашчи Ю. В. Андропов ҳаётдан кўз юмди. Унинг Баёнотлари ва саволларга жавоблари совет ташқи сиёсатининг энг муҳим ҳужжатлари бўлиб қолди. Бу ҳужжатларда халқаро аҳвол чуқур таҳлил этилган бўлиб, ҳозирги дунёдаги кескинлик манбаларини фош этади ва уруш хавфини тугатиш учун курашнинг йўналишини кўрсатиб беради.

Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитетига қисқа муддат бошчилик қилишига тўғри келди, деб ёзади Югославияда чиқадиган **«Политика»** газетаси. Аммо шу давр ичида ҳам у бир қанча янги ғоялар ва ташаббусларни олға сура олдики, булар мамлакатнинг иқтисодий ва социал тараққиёт барча йўналишларида дадил олға силжишини таъминлади. Совет раҳбари тинчликка интилган давлат арбоби сифатида ҳам бизнинг хотирамизда сақланиб қолади. У ҳозирги кескин халқаро муносабатларнинг мураккаб бир даврида боши берк кўчадан қутилиш йўлини кўрсатувчи бир қанча таклифлар билан майдонга чиқди.

Халқаро демократик ёшлар федерациясининг президенти **В. Масри** Гаванада қуйидагиларни айтди: Ҳозирги замоннинг атоқли сиёсий арбоби, халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги учун изчил курашчи вафот этганлигини эшитиб, ниҳоятда қайғурдик. Шу оғир жудолик сабабли бутун совет халқи билан бирга мотам тутмоқдамиз. Дунё жамики фикр-ўйлари ва ишлари бутун инсоният учун бахтиёр келажакни таъминлашга қаратилган инсондан жудо бўлди.

Замбия президенти **Кеннет Каунда** қуйидагиларни қайд этди:

Замбия халқи ҳам Совет Иттифоқи халқлари билан бирга чуқур қайғурмоқда. Ю. В. Андропов раҳбар бўлиб турган вақт ичида жуда кўп ишлар қилди. У тинчлик учун курашди ва ялпи хавфсизлик ўрнатишга қаратилган конкрет қадамлар қўйди. Тинчликни севадиган барча кишилар Ю. В. Андропов қилганидек тинчлик манфаатлари йўлида ишлашни давом эттираверсинлар.

Ю. В. Андроповнинг вафоти тўғрисидаги хабар бутун дунё каби бизни ҳам чуқур ларзага солди, деди Перу президенти **Фернандо Белаунде.** Совет кишиларининг фаровонлигини ошириш ва тинчлик ишининг тантанаси йўлида жуда кўп иш қилган атоқли давлат ва партия арбоби ҳаётдан кўз юмди.

Шри Ланка коммунистлари Ю. В. Андроповга миннатдорчилик белгиси сифатида ўзларининг қизил байроғини қуйи эгиб қўйдилар, дейилади **Шри Ланка Компартияси Марказий Комитетининг баёнотида.** Унинг номи тараққийпарвар инсоният қалбида мангу яшайди ва унга доимо ҳурмат билдирилади.

Халқаро коммунистик ҳаракат, барча тинчликсевар кучлар Ю. В. Андропов вафоти муносабати билан қайғурмоқдалар, деб таъкидланади **Ҳиндистон марксчи Коммунистик партияси Сиёсий бюросининг** баёнотида. КПСС билан Совет давлатининг раҳбари ўзининг бутун кучини ядро уруши хавфига қарши, бутун дунёда тинчлик учун курашга бағишлади.

«Нью-Йорк таймс» газетаси ўз мухбирининг биринчи саҳифадаги репортажига «Москва Ю. В. Андропов тобути ёнида сўнгги ҳурматни бажо келтирмоқда» деган сарлавҳа қўйган. Американинг **ЭН-БИ-СИ** телекомпанияси ўзининг янгиликларини совет кишиларининг Ю. В. Андропов билан видолашуви тўғрисида Союзлар уйининг Колонна залидан берган батафсил репортажи билан бошлади.

Америка савдо-саноат доираларининг таниқли намояндаси, «Оксидентл петролеум» компанияси директорлари кенгаши раиси ва президенти **А. Хаммер** Ю. В. Андроповни ҳозирги замоннинг катта ва сиёсат арбоби, деб таърифлади. «Совет раҳбари, — деди у, — ядро урушининг олдини олишга, тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган бир қанча муҳим таклифларни ўртага қўйди. Ю. В. Андропов ядровий мухолифликнинг хавф-хатарини яхши тушунар эди. Унинг вафоти — совет халқи учунгина эмас, шу билан бирга бутун дунё учун ҳам оғир жудоликдир». Сенатдаги кўпчилик республикачилар бошлиғи **Г. Бейкер** бундай деди: «Совет президентининг вафоти тўғрисидаги хабарни эшитиб қайғурдим ва Совет Иттифоқи ҳукумати билан халқига ўз таъзиямни изҳор этаман».

Ю. В. Андропов принципиал ва камтар, меҳнат аҳлига яқин, уларнинг эҳтиёжлари ва юмушларига нисбатан сезгир инсон сифатида совет кишиларининг хотирасида сақланиб қолади, деб таъкидлайди Англиянинг **«Обсервер»** газетаси.

Франциянинг **«Юманите диманш» ҳафталик** газетаси саҳифаларида совет халқининг жуда катта қайғу-алами тўғрисида, дунёнинг барча мамлакатларидан Совет раҳбарлари номига юборилаётган таъзияномалар ҳақида ёзилади. «Унинг вазмин, рўйи рост, одамларга яқин услубини, у ўртага қўйган ҳамда халқнинг ҳақиқий орзу-умидларига мос бўлиб тушган сиёсий вазифаларини ҳамма қўллаб-қувватлади», — деб уқтиради ҳафталик газета.

Австрияда чиқадиган **«Винер цайтунг»** газетаси Москвадан олинган хабарларни «Совет раҳбарлари тинч-тотув яшаш йўлини бундан буён ҳам ўтказавериш ниятидадирлар» деган сарлавҳа остида эълон қилади. Совет Иттифоқи яхши қўшничиликка ва холис ниятга асосланган сиёсатни ўтказишга азму қарор берган. Совет халқи низоли халқаро масалаларнинг куч ёрдамида ҳал этилишига қатъиян қаршидир.

(ТАСС, 12 февраль).

КОММУНИСТЧАСИГА ЎҚИЙМИЗ ВА ИШЛАЙМИЗ

Бизнинг бўлғуси ихтисосимиз қурувчи-инженердир. Лекин кўркам биноларни, улкан саноат корхоналарининг корпусларини фақат тинч осмон остида барпо этиш мумкин. Биз бунёд этишимиз керак.

Бинобарин, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Юрий Владимирович Андропов ўз ҳаётининг сўнгги кунларигача тинчлик учун курашга сарфлаган ғоят катта куч-ғайратлари бизга жуда азиздир.

Ю. В. Андроповнинг бутун ҳаёти Ватанга, халққа, порлоқ коммунизм идеалларига садоқат билан хизмат қилишнинг ажойиб намунасидир. Юрий Владимирович ёшлик чоғлариданоқ қаерда ишламасин, партия унга топширган ишга ўзини батамом бағишлаб келди.

Партия биз, ёшларга тобора мураккаб вазифаларни ишониб топширмоқда, биз ҳам шундай ишончга муносиб бўлишимиз лозим. Бунинг учун эса, ўқиш, ажойиб ва порлоқ келажакни бунёд этишга муносиб ҳисса қўшиш учун билим орттириш зарур. Юрий Владимирович Андропов ана шу келажак йўлида меҳнат қилди.

Д. ЗИЁТОВ,
В. АЛЕКСАНДРОВ,
Н. ХЎЖАЕВ,

Тошкент политехника институти саноат ва граждан қурилиши факультети студентлари.

МУҲИМ ҚЎЛЛАНМА

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат кутубхонаси ва Ўзбекистон ССР Кўнгилли китобсеварлар жамияти ҳамкорликда тайёрлаган қўлланма муҳим сана — СССР Олий Советига сайловларга бағишланди.

БУГУН нашрдан чиққан ушбу методик-библиографик қўлланма республикамиз кутубхоналари, агитатор ва пропагандистларга тарқатила бошланди.

Қўлланма икки қисмдан иборат бўлиб, СССР Олий Советига ўтказиладиган сайловлар олдидан турли оммавий тадбирлар уюштириш, китобхонлар билан ишлаш ва уларнинг ўқишига раҳбарлик қилишга оид методик материаллар ва адабиётларнинг рўйхати берилган. Ушбу рўйхатга кирган адабиётлар орасида В. И. Ленин асарлари, КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Коммунистик партияси XX съезди, КПСС Марказий Комитетининг Пленумлари, СССР Конституцияси ва сайловларга оид СССР қонунлари берилган. Совет сайлов системаси дунёда энг демократик система эканлиги, икки дунё— икки хил турмуш тарзи ҳақидаги материалларга кенг ўрин берилган.

Қўлланма сайлов кампаниясини муваффақиятли ўтказишда кутубхоналар ва кўнгилли китобхонлар жамияти, агитатор ва пропагандистларнинг ишларида ёрдам беради.

М. ИСҲОҚОВ.

БИЛДИРИШ

Халқаро мавзуларда лекция ўқувчи лекторлар тайёрлаш факультети тингловчилари диққатига (ўзбек тилида).

15 февраль соат 17 да «Билимлар уйи»да, «Ҳозирги босқичда идеологик кураш» мавзуида лекция ўқилади. Лектор — фалсафа фанлари кандидати Н. Х. Эшматов.

Иккинчи лекция — «Ҳозирги босқичда совет—француз муносабатлари». Лектор — фалсафа фанлари кандидати Х. Ҳайдаров.

Редактор Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ

4 БЕТ. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. Телефонлар: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги—32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ—32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари—32-53-32; хатлар — 32-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

14 ФЕВРАЛЬ, 1984 й.

Р-07085. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри. Б-2015. ИНДЕКС 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12